iure.l.i. Rigoꝛ vͦo eſt exceſſus ſiue au-
ſteritas iuriſ aliqͥtiēs ad terroꝛē ſcriptꝰ
q qdē nō ē ſuādꝰ niſi vbi timetꝰ exem
plū mali. A .i.ne pc̄tm̄ deducatꝰ ad
alios p exēplū.ut in.c.ſed ꝛ illud.ꝺ qͦ
ſtatī. B .diſ.45.ꝭ ꝛ illud. Qn̄qꝫ tn̄ ri
goꝛ idē ē ꝙ ſubtilitas iuriſ ꝛ ſuādꝰ eſt
ex ꝺ teſti.ſpo.in lr̄is. Eqtas vͦo ē me-
diū int̄ rigoꝛē ꝛ diſpēſationē.C.de iu
di.placuit. Et diffinitꝰ ſic. Eqtas ē iu-
ſticia dulcoꝛe mīe tpata. Vel eqtas eſt
modꝰ rōnabilꝰ regēs mīam ꝛ rigoꝛem
Hāc iudex ſp dꝫ p oculis habē.ff.ꝺ eo
qꝺ cer.loco.l.ꝙ ſi ephesi.ī fi.ꝛ.45.diſ.
diſciplina.ꝛ.c.q emēdat.ꝛ.50.diſ.pō
neret.ī fi.ꝛ.c.dn̄o ſcō. Nā meliꝰ eſt de
mīa ꝙ̄ de ſeueritate reddē rōnē.26.q.
7.alligant. Hoc ītelligo ſm Ray.niſi
ex cā iuſta ſeruet rigoꝛē uel faciat diſ-
pēſationē. Quid aūt ſit diſpenſatio et
plura de ip̄a hēs s̄.diſpenſatio.p totū
A Idē ī ſū.con.liͦ 4ͦ.ti.29.q.i. B

Ius publicū dr̄ vno mō quodlibet
ius in ſcriptiſ redactū.qꝺ dr̄ publicū.
qa a publiciſ pſonis ītroductū eſt.ut a
pncipalibꝰ uel ꝯſilijs.ſicꝰ ꝛ cōſtitutio
municipalꝰ ulꝰ ep̄alis. Itē alio mō dicitꝰ
ius publicū qꝺ publice vtilitati expe-
dit.ut puta ne qs ſua re male vtatꝰ.et
hꝰmōi. Itē alio mō ꝛ ſpālitꝰ dr̄ ius pu
blicū illud qꝺ ꝯſiſtit ī ſacriſ ꝛ ſacerdo-
tibꝰ.ff.de iuſti.ꝛ iure.l.i. Qꝺ etiā ſpe
cialitꝰ diuinū dr̄.ex̄ de iure iuriſ.nimis di
uino. A .Alꝰ incipit nimis de iure. Et
h̄ etiā notantꝰ in ſū.con.liͦ 3ͦ.ti.26.q.
24.ſm Hoſti. Ibi etiam plura alia de
iſto iure publico dicūtꝰ. B

Vtrū ea q̄ ꝯtra ius fiūt valeant. Rͦ
Regula dic. Que ꝯ iuſ fiūt debēt p in-
fectis hr̄i.ex̄ de re.iuriſ.q̄ contra.liͦ 6ͦ.
Quā regulā qdā voluerꝰt dicē hr̄e lo-
cū ſolūmodo quādo ius ita ꝓhibet ꝙ
addit.ꝛ ſi ꝯ fiat nō valeat. Sꝫ h̄ expo-
ſitio reprobatꝰ expſſe.C.de legi.nō du
biū. Ideo īdubitantꝰ tenēdū eſt ꝙ qn̄-
cūqꝫ lex prohibet ſi nihil aliud addit.
tūc ea q̄ ꝯtra fiūt ip̄o iure nō valēt.ut
ſūt vēditiōes donatiōes electiōes te-
ſtamēta.ꝛ oīa hꝰmōi.niſi ſint talia ꝙ
eoꝝ effectꝰ reuocari nō poſſint.ut ho-
micidiū ꝛ hꝰmōi. Si vͦo lex addit ali-
quid plꝰ.tūc ꝯſiderādū ē ꝙ addē pōt
tripl̄r. Et pͦ qdē ꝯtingit ſi addat vͦba
expſſe ānullātia.ut dicēdo.ſi ꝯ factū
fuerit ſit irritū ꝛ inane. Et tūc eſt pla
nū.ff.de tutel.l.muto.§.ſub cōditio-
ne.2ͦ ꝯtigit ſi addit verba expmētia
modū p quē illud factū annullatꝰ.ut
dicēdo.q ꝯ fecerit remoueatꝰ excepti-
one tali ulꝰ tali.ut macedoniani ꝛ vel-
leyani.de dolo.ꝛ ſilibꝰ. Et tūc qꝺ con
tra legē factū eſt pma facie valet.ꝭ re-
mouetꝰ exceptiōe oppoſita.3ͦ contīgit
addi aliq̄ vͦba ꝯfirmātia. ut dicendo
ſic.Si ꝯ factū fuerit valebit qdē ꝛc.ꝛ
tūc valet.ff.ꝺ fideiuſſo.l.grece.§.a tu
toꝛe.ꝛ de interdic.ꝛ rele.l.relegatoꝝ.
§.ad tēpꝰ.ꝛ qn̄ appel.ſit.l.i.§.biduū
Et h̄ eſt ſnīa Dy.ꝛ Cy. Ad mām iuriſ
ptinere pōt.ī.lex.

IVſtificatio.

Que exigūtꝰ ad iuſtificatiōeꝫ
impij? Rͦ ſm Ray. Quatuoꝛ q̄ ſūt ſilꝰ
tpe.s.motus liberi arbitrij.contritio
aī.infuſio gratie.et remiſſio culpe. A
Con.Tho.ꝛ Pe. ut in ſū.con.liͦ 3ͦ.ti.
34.q.29. B

KAracter.

Kari-tas.Ka
thecīſmꝰ ꝛ ſilia q̄re ī lr̄a.C

LAtro

Quis dicatur
latro publicꝰ
ulꝰ nocturnꝰ ꝓplatoꝛ agroꝝ

Rñ. Latro publicꝰ dr̃ q inſidiat̃ ⁊ ag-
gredit̃ in publicã ſtratã. Nocturnꝰ vo
pp̃latoꝛ agroꝝ q de nocte agros vaſtat
⁊ incẽdit. Hos ſm̃ leges impune occi
dere licet. ut s̃. homicidiũ p̊. §. 6°. nec
gaudẽt emunitate ſi ↄfugiũt ad eccle
ſiam. ut s̃. emunitas cõfugiẽtiũ. §. p̊.
Et ad iſtã latronis mãm põt ptinẽ. ĩ.
pꝛedo. ⁊. ĩ. raptoꝛ.

Legare.

Quid iuris ſi teſtatoꝛ legauit rẽ alienã. Rñ° ſm̃ Hoſti. Si teſtatoꝛ ignoꝛauit ipam eẽ alienã. heres nõ tenet̃ p̃ſtare eã. niſi foꝛte is cui relinq̃bat eſſet pſona ↄiũcta puta vxoꝛ uel alia pſona cui erat tãtũdẽ re lictuꝝ de ſuo. q̃a tũc tenet legatũ. C. de lega. cũ alienã. uel niſi ipa res eſſet heredis. q̃a tunc tenet̃ eã p̃ſtare. ff. de lega. 2°. vnũ ex familia. §. ſi rẽ tuã. Si vo teſtatoꝛ ſcit rẽ eſſe alienã tũc tenet̃ hẽs emẽ ⁊ tradẽ. ⁊ ſi ille cuiꝰ ẽ nõ vult vendẽ uľ nõ niſi nimiſ g̃ui p̃cio. tenet̃ hẽs p̃ſtare iuſtã eſtĩatiõnẽ. niſi foꝛte eẽt talis res cuiꝰ ↄmerciũ nõ habet̃ ut res ſacre ⁊ hꝰ. Vñ ñ obſtat ex̃ ꝺ teſta. filius. q̃a res ille erãt res eccľie in q̃bꝫ legatũ nõ tenuit. Con. Inno. A .s. ĩ dcõ. c. filiꝰ. Ibi etiã h̃ nõt glo. ⁊ addit q̃ legatario incũbit ꝓbare ſciam teſta toꝛis. Predcã etiã nõnt̃ in ſũ. con. li° 2°. ti. 5. q. iio. B. Legatũ ad pias cãs valet cũ minoꝛi ſolẽnitate. vide. ĩ. lex §. 9°. vſu. xi°. Quõ hẽdes debeãt ſoluẽ legata aut etiã debita defũcti. hr̃ s̃. he reditas. §. 5°. A .q incipit. Vtꝝ here des. B .⁊ ſequẽtibꝫ.

Legatus.

Quot ſũt genera legatoꝝ! Rñ° ſm̃ Ber. ex̃ eo. c. excoĩcat. Tria ſunt. Nã q̃dã ſũt legati de latere pape. ut ſũt cardĩales p̃nci palit̃ ⁊ etiã aliĳ ſicut ibi Ber. ſubdit. q mittũtur de curia. Secundi ſunt non de latere. s. qui mittũt̃ a papa nõ exiſtẽtes in curia. Tertius tñ tenendũ qꝺ ꝓbat Io. an. in 6°. s. q̃ ſolũ cardinales dicũt̃ de latere. A. Con. glo. Ray. ut in ſũ. con. li° 3°. ti. 33. q. 89. B. Oẽs aliĳ vndecũq̃ miſſi nõ dicũt̃ de latẽ. Sũt ⁊ tertĳ q p̃textu eccľiaꝝ ſuaꝝ hñt lega tionẽ. An vo tales poſſint abſoluẽ p-cuſſoꝛes clericoꝝ hẽs s̃. abſolutio 2°. ĩ pn°. A .⁊ etiã in dcõ. c. excoĩcat. s. q̃ nõ pñt abſoluẽ. B

¶ Legatꝰ de latẽ põt ↄfirmare electiones epoꝝ. A .ac etiã archiepoꝝ. ut ĩ c. ſi abbatẽ. de q̃. ĩ. B .⁊ exemptoꝝ. Aliĳ legati nõ ſine ſpãli mãdato. ex̃ de elec. ſi abbatẽ. li° 6°. Põt etiã legatus de latẽ ↄgnoſcẽ ꝺ cauſis ↄ exẽptos. ut s̃. exẽptus. §. pſt.

¶ Quid ſi legatꝰ aliquem excoĩcauit dũ erat in ꝓuincia ſibi decreta. nũq̃d pꝰq̃ egreſſus ẽ põt eũ abſoluẽ! Rñ° ſm̃ Inno. Si reuocatꝰ ẽ nõ poterit. Si vo exiuit reuerſurꝰ poſtq̃ reuerſus fuẽit poterit. ⁊ etiã añ regreſſũ ſi ẽ legatꝰ de latẽ. A .Immo ſi nõ ſit de latẽ põt abſoluẽ in foꝛo pñĩali ſibi ſubditos etiã ex̃ ꝓuĩciã. cũ ſit volũtarie iuriſdictionis. ut s̃. ↄfeſſio 3°. §. 2°. Iudicialit̃ aũt abſoluẽ ex̃ ꝓuinciã nõ põt etiã legatꝰ de latẽ. ut s̃. abſolutio p̊. §. 5°. B

¶ Q legatꝰ q̃tũcũq̃ plenã legationẽ hẽat. ſiue etiã hẽat ptextu eccľie ſue. ñ hꝫ ex h̃ ptãtẽ ↄferẽdi beneficia. niſi ei ſpãlit̃ ſit ↄceſſũ. uel niſi ſit cardinalis. hr̃ ex̃ eo. officĳ. li° 6°. Q ſi eccľia hꝫ patronũ laicũ. nõ põt ↄferri p legatũ. niſi ei quẽ patronꝰ p̃ntaret. Eodẽ mõ ſi habet p̃ronũ clericũ cui p̃ronatꝰ ↄpetit rõne ſui p̃rimonĳ. ex̃ eo. cũ dilectꝰ A .s. in ti. ꝺ iure patro. B .Secus ſi

cleticꝰ ſit pr̄onꝰ rōne eccl̄ie. uel etiā ſi
ſit collegiū. q̄a tūc eo irreq̄ſito poteſt
legatꝰ cōferre. q̄a pōt qđ maiꝰ ē.s. ip-
ſas eccl̄ias ɔferre non req̄ſito ep̄o. A
facit ex̄ đ offi. le. dilectꝰ. ⁊ ibi h̄ notat
glo. B

¶ Oēs reſeruatiōes q̊rūcūq; bn̄ficio-
rū facte a q̊cūq; legato auctoritate le-
gatiōis. A. ul̄ ab executoribꝰ deputa
tis p ip̄m. ut in. c. pn̄ti. de q̊. i. B. ⁊
oīa decreta ſiue denūciationes ⁊ pceſ-
ſus carēt viribꝰ finita legatiōe. A. dū
modo iā ad collationē eorūdē bn̄ficioꝝ
iā vacātiū mīme ſit pceſſū. ut ibi. B
Qui etiā ſi durāte legatiōe legatꝰ ī ali
qua eccl̄ia. A. s. cathedrali ul̄ collegi
ata. ut ibi. B. fecit aliquā reſeruatio
nē. nō pōt illa pēdēte facē aliā ī illa ec
cleſia. Sed etiā poſtq̄; reſeruauit vnū
bn̄ficiū ptinēs ad collatiōꝫ cuiuſcūq;
ip̄a reſeruatiōe pēdēte nō poterit ali-
ud reſeruare quod ad eūdeꝫ ptinet. h̄
ex̄ eo. p̄ſenti. li° 6°.

¶ Nullꝰ legatꝰ pōt facē aliquā reſua-
tionē de eccl̄ijs ⁊ dignitatibꝰ eaꝝ vbi
illi q p̄ficiūt̄ habēt p electionē aſſumi
nec ſe itromittē q̄n eligē ⁊ poſtulare
valeāt. ex̄ eo. deliberatiōe. li° 6°.

¶ Nullꝰ legatꝰ pōt ɔcedē alicui in ge
nerali ul̄ in ſpāli ut recepta reſignati-
one illoꝝ q h̄nt bn̄ficia poſſint illa al-
teri ɔferre. alit̄ nō valet. ex̄ eo. delibe-
ratione. li° 6°.

¶ Cōſtitutiōes facte a legatꝰ ī ſua p-
uincia durāt pꝰea ppetue. Secꝰ ſi cās
delegēt. q̄a egreſſis illis de puīcia non
durat iuriſdictio delegatoꝝ niſi an̄ le-
gatoꝝ diſceſſū citatio pceſſerit. ex̄ eo.
nemini.

¶ Legatꝰ nō pōt pceſſū delegatoꝝ īpe
dire aut eiꝰ ſniāꝫ irritare. ſ pōt eā ɔfir
mare ⁊ exeq̄. ex̄ de offi. dele. ſtuduiſti.

¶ Quot modis finit̄ legatio? R° ſm
Jo. an. Quatuor modis. p̊ mō ſi datꝰ
fuit legatꝰ ad tēpꝰ finito tp̄e finita eſt
legatio. ex̄ đ offi. dele. de cauſis. 2° q̄n
reuocatꝰ ē. ff. de iudi. l. iudiciū. 3° q̄n
egreſſus ē legationē aīo nō redeundi.
Secꝰ ſi aīo redeundi. ex̄ eo. nouit. 4° p
mortē ipſiꝰ legati nō tn̄ morte ɔſtitu-
entis. ex̄ eo. legatos. li° 6°.

Legitimus filius quis

eſt? R° ſm Ray. Legitimus
filiꝰ eſt q de legitimo m̄rimonio natꝰ
eſt uel đ eo qđ legitimū reputabatur
ex̄ eo. cū int̄ Johem. ⁊ h̄ ſiue ābo in fa
cie eccl̄ie ɔiūcti ſūt bona fide credētes
ſe legitīe copulatos. uel ſi alter tm̄ cre
debat. Nam ⁊ ſic legitimꝰ eſt filius et
vtriq; parēti ſuccedet. ex̄ eo. ex tenore
Secꝰ ſi clādeſtine ɔtraxerūt. q̄a vr̄ fu
iſſe ignorātia affectata. Aut etiā ſi am
bo īpedimētū ſciētes publice ɔ̄xerūt.
ex̄ eo. de clā. deſpō. cū inhibitio. Idem
Tho. ⁊ Pe.

¶ Quō pn̄t legitimari q legitimi nō
ſūt? R°. Multiplicit̄. Et p̊mꝰ qdē mo
dus eſt p ſequēs m̄rimoniū q̄n ſolutꝰ
de ſoluta filios hꝫ. s. nāles ſi cōtrahit
cū ea legitimant̄. Secꝰ de ſpurijs. s. ex
adulterio natis. ex̄ eo. ɔq̄ſtꝰ. ⁊. c. tāta.
2ꝰ eſt p ſpecialē īdulgētiā pape. ex̄ eo.
p venerabilē. Hi duo modi ī canōibꝰ
repiūt̄. Sūt ⁊ alij ſm leges. p̊mꝰ eſt ſi
pr̄ filiū nālem offerat curie impatorꝫ.
fiatq; curialis. ut ī Auten. q̄bꝰ mo. na.
effi. le. §. ſi q̄s igit̄. coll̄. 7. Idē ſi eū of-
ferat curie ciuitatꝫ de q̄ uel cuiꝰ vico ē
oriundꝰ. ut Inſti. de nuptꝫ. §. vlt. A
Meliꝰ in Auten. q. mo. na. effi. le. §. ſi
q̄s igit̄. 2°. B. 2ꝰ modus ē ſi pr̄ dece-
dens in teſtamēto nālem filiū nomi-
net legitimū hēdē. ⁊ ipſe pꝰea offerat

pncipi teſtamētū. fiet legitim⁹.3⁹ mo
dus ē ſi nullo filio legitīo exiſtēte ipe
naturalis fili⁹ ſei pm offert curie.ut di
ctū ē in Auten.q.mo.na.effi.le.§.p̊.
7.§.ſi qs igit̄.4⁹ mod⁹ ē ſi pr̄ ī inſtru
mēto p publicā manū ↄfecto uel alit̄
ſcripto cū ſubſcriptiōe triū teſtiuꝫ eū
nominet filiū nec adiecerit nālem.ut
in Auten.ut li.ma.7 auie.§.ad hec.
coll̄.8. A .Ibi dr̄.Si qs filiū aut filiā
habēs d̄ libera muliere cū qua nuptie
ↄſiſtē pn̄t publico īſtrumēto dicat ſi-
ue ꝓpria ↄſcripto manu 7 habēti ſub-
ſcriptiōeꝫ triū teſtiū fide dignoꝝ ſiue
in teſtamēto ſiue ī geſtis mūimētoꝝ
hūc aut hāc filiū ſuū eē uel filiā 7 nō
adiecit nālem.h⁹mōi filiū vel filiā le-
gitimos eſſe 7 nullā aliā ꝓbationē ab
eis queri.ſ ōī frui eos iure filioꝝ legi-
timoꝝ.Ex h enī 7 cū eoꝝ matre mō-
ſtrat̄ legitimū habuiſſe mr̄imōiū.Ibi
etiā dr̄ ꝙ ſic nominādo vnū idem ius
extēdit̄ ad oēs alios filios ex eadē mu
liere natos. B .Spurij vō nō pn̄t le-
gitimari q̄tū eſt p leges.ſ impator ul̄
ali⁹ auctoritate ei⁹ aliqn̄ de gr̄a legiti-
mat.7 ſimilit̄ papa. A .Predcā etiā
notāt̄ in ſū.con.li°.4°.ti.24.q.2.ſm
Ray.Tho.Pe.7 Al. B

¶ Quid ꝓdeſt filios eē legitīos ? R°.
Succedūt in oībꝫ bonis parētū.ut in
Auten.qbꝫ mo.na.effi.le.§.7 qm̄.7
C.de ſuis 7 legit.here.p totum.ex̄ eo.
cōqueſt⁹.7.c.tāta.Et h intellige niſi
excludāt̄ ab hēditate ī caſibꝫ q̊s hēs ē
hereditas.§.2°.Utrꝝ legitimat⁹ q̊ ad
act⁹ eccl̄iaſticos ītelligat̄ legitimatuſ
q̊ ad ſcl̄ares hēs ē.illegitim⁹.§.fi. A
7 ibi pleni⁹ ī additiōe. B .Ad mām
iſtā ptinere pōt ē.fili⁹.7 ē.illegitim⁹.

LEgitīa portio

triplex eſt.Una eſt que eſt debita iu-
re nature.7 dr̄ debitū bonoꝝ ſubſi-
diū.7 h debet̄ filijs tm̄ qui ſine cā ex-
heredari nō pn̄t.7 huic portioni nul
lū grauamē pōt imponi.C.d̄ inoffi.te
ſta.l.oī modo.7 duabꝫ.l.ſe.Et h ē tal̄
Si ſūt q̄tuor filij ul̄ infra debēt hr̄e ter
tiā ptem.Si ſūt quīqꝫ uel vltra debēt
hr̄e medietatē ei⁹ qd̄ eis deferebat̄ ab
inteſtato.C.d̄ inoffi.teſta.Auten.no
uiſſima.Et ītelligi dꝫ detractis debitꝭ
ſi qua eēnt. A .Facit.l.veniſſe.ff.d̄ v.
ſig. B .Itē ē alia portio.ſ.quarta fal-
cidie q̄ debet̄ iure īſtitutiōis.ut cū ali
qs eſt inſtitut⁹ heres 7 illa hēditas ē
exhauſta p legata.tūc īſtitut⁹ pōt de-
trahē ſibi vſqꝫ ad q̄rtā ptē hereditatꝭ
detrahēdo d̄ ſingul̄ legatꝭ.niſi ad pias
cāſ. A .Hoc hēt̄ ī Auten.ſimil̄r.C.ad
l.falcidiā.Ceſſat etiā falcidia qn̄ teſta
tor ſciēs quātitatē pr̄imonij ſui ex ꝓſ-
ſe illā ꝓhibuit.uel ſi heres nō fecit in-
uētariū tpe 7 modis a iure ſtatutꝭ.ut
in Auten.ſ cū teſtator.C.eo.ul̄ ſi he-
res infra legitimū tēp⁹ volūtati non
paruerit teſtatorꝭ.ex̄ de teſta.Raynal-
dus.ad fi.Et ibi glo.dīc ꝙ tēp⁹ legiti
mū eſt tēp⁹ anni ↄputandū a iuſſu iu
dicis infra qd̄ temp⁹ ſi nō paruerit dīc
ꝙ etiā pdit oīa.excepto qd̄ ſibi debet̄
ex fideicōmiſſo.Iteꝫ ceſſat falcidia qn̄
aliq̄ ſūt ita relicta ut nō alienent̄ ſ re-
maneāt apud ſucceſſores ei⁹ cui relin
quūtur.in Auten.ſ 7 in ea.C.eo. B
ex̄ de teſta.Raynald⁹.ad fi.7.C.ad.l.
falci.p totū.Itē ē tertia q̄ dr̄ trebelli-
anica.ut cū aliqs inſtitut⁹ hēs rogat̄
ut alij reſtituat hēditatē.Nā talis īſti
tutus pōt retinē quartā ptem de tota
hēditate.ut Inſti.de fideicō.here.§.
ſed qa.7.C.ad trebel.p totū.Hec de-
trahitur de vniuerſitate hereditatꝭ.et

in hac ↄputant legata ⁊ donatiões.ff.
ad.l.falci.in quarta. A .Hec lex non
vr̄ ibi haberi.⁊ puto ꝙ velit allegare
l.in quãtitate.q̄ eſt eo.ti.Sed melius
vr̄ facẽ Inſti.de fideicõ.here.§.ſ₃ qa.
cũ ſe.vbi p₃ ꝙ cõmoda ⁊ onera hẽdi-
tatis diuidũt int̃ heredẽ ⁊ fideicõmiſ
ſariũ ſiue ſit vn⁹ heres ſiue plures ꝓ
ſuis portiõibꝫ. B .Notãt h̃ ex̃ ꝺ teſta.
Raynuti⁹.Et ſi plures heredes inſti-
tuti fuerĩt diuidẽt int̃ ſe dictas porti-
ones.Hec q̄ dicta ſũt de iure ſunt.Ce-
ter̃ circa h̃ diuerſaꝝ terraꝝ varia eſt
ↄſuetudo q̄ ſi rõnabił ſit ⁊ preſcripta
ſeruari ↄ₃. ut s̃.cõſuetudo.§.3°.4°. et
5°. A .hic poſſet ↄſuetudo irrõnabiliſ
diſcerni qñ eſſet cõtra relicta ad pias
cãs.ut notat̃ ĩ ſũ.con.li° 2°.ti.5.q.93.
Et ↄſequent̃ idẽ foret qñcũq₃ eẽt con
tra debitũ pietatꝭ ſeu caritatꝭ. B

LEproſus

Quid de cõiugio
leproſoꝝ? R°.Lepra ſupueni-
ens ſoluit ſpõſalia. A .s.de futuro.ut
in.c.lr̃as.de q̄.ĩ.⁊ ibi glo.q̄ etiã dĩc ꝙ
idẽ eſt de qualibet enormi deformita-
te. B .ſ₃ nõ ſoluit mr̃imoniũ.ex̃ eo.
lr̃as.Vñ ſi ↄtractũ fuit tenet̃ ↄiũx ad
redditionẽ debiti.ex̃ eo.c.p̊.et 2°. Le-
proſus etiã ↄtrahẽ põt ſi ĩuenit volen
tem.ex̃ eo.c.2°.

Vtꝝ cõiũx teneat̃ cohabitare con-
iugi leproſo. R° ſm Tho.in 4°. diſ.32.
Licet teneat̃ reddere debitũ nõ tñ te-
netur ei cohabitare.Non enĩ ita cito
inficit̃ ex coitu ſicut ex frequẽti coha-
bitatiõe.Et ſm Pe.h̃ opĩo celebrior ẽ
quam ⁊ Hoſti.declarat ſic.Sufficit le-
proſo ꝙ vxor ita ꝓpe ſit ꝙ ꝓpt̃ loci di-
ſtantia nõ fraudet̃ debito.nec ↄ₃ ꝙ in
eodẽ lecto aut in eadẽ domo morent̃.
Filij q̊q₃ leproſoꝝ cũ ſano manẽ debẽt
ne inficiant̃. A .Idẽ in ſũ.con.li° 4°.
ti.2.q.66.cũ duabꝫ ſe. B .Vtꝝ lepro
ſi teneant̃ dare decimas.hẽs s̃.decime
2°.§.p̊.Et vtꝝ de ſepultura. A .s.ali
cui⁹ leproſi intrantꝭ domũ leproſorũ.
ut in loco allegato. B .teneat̃ ad ca-
nonicã portionẽ.vide s̃.ſepultura 3°.
§.xi°.q incipit.Quid de leproſis.

¶ Vtꝝ ſacerdos leproſus debeat cele-
brare. R° ſm xb. Populo qdem ꝓpt̃
ſcãdalũ celebrare non ↄ₃.Sed ṗuati ſi
nõ ſit nimis deformis. A .aut debiliſ
ſm eũdẽ.ut in ſũ.con.li° 2°.ti.p̊.q.43.
B nõ eſt ꝓhibẽdus.ſed tñ ceſſabit a
mĩſterio q̊ ad ſanos. A .ſed leproſis
cãtare ⁊ mĩſtrare poterit dĩna.ut ĩ di
cta.q.43. B

LEx ⁊ cõſtitu-

tio.Quid eſt lex? R°. Lex eſt
cõſtitutio ꝑpłi in qua maiores natu ſił
cũ plebibꝫ aliqd ſanxerũt.diſ.2.lex.
Et de h̃ etiã vide ĩ fine ſequentꝭ.§.

¶ Quis põt facẽ legẽ? R° ſm Tho.ṗ-
ma ſcꝺe.q.90.Lex ṗncipalit̃ reſpicit
ad bonũ cõe.Ordinare autẽ aliqd ad
bonũ cõe.eſt uel toti⁹ multitudĩs.uł
alicui⁹ gerentꝭ vicẽ toti⁹ multitudĩs.
Et ideo condẽ legẽ uel ptinet ad totã
multitudinẽ uel ad pſonã publica₃ q̄
toti⁹ multitudĩs curã h₃.Eſt tñ ꝓmul
gatio nccĩa ad h̃ ut lex habeat ſuã vir
tutẽ.Vnde diſ.4. A .in.§.leges. B
dr̃ ꝙ leges ĩſtituũt̃ cũ ꝓmulgant̃.Et
ſic põt colligi tał diffinitio.Lex ẽ que-
dam rõnis ordinatio ad bonũ cõe ab
eo q curam cõitatꝭ hab₃ ꝓmulgata. A
Con.Hoſti.ut in ſũ.con.li° 2°.ti.5.q.
203. B

Sed q ſũt illi q ita curã cõitatꝭ hñt
ꝙ poſſint legẽ facẽ? R° ſm Hoſti.Ge-
neralẽ cõſtitutionẽ papa põt facere in

omnibꝫ ſpūalibꝫ ⁊ eccľiaſticis.ex̄ eo.c.
fi. Itē legatus in ꝓuincia ſibi cōmiſſa.
ex̄ de offi.le.c.fi.ex̄ de loca.⁊ ꝯduc.ex
reſcripto. Itē ſynodus ꝓuincialis.16.
diſ.ꝓ dr̄. Itē ſynod9 epalis.18.diſ.c.
p̊.⁊.c.fi. Itē eps ī ſua dioceſi pōt ꝯſti-
tutionē facē.ex̄ de maio.⁊ obe.ſi quiſ.
ex̄ de loca.⁊ ꝯduc.vr̄a nobis. Itē capi-
tulū pōt ſibi ꝯſtitutionē facē.ex̄ eo.cū
acceſſiſſent. Siľr ⁊ vniuerſitas clicoꝝ
⁊ magiſtroꝝ.ex̄ eo.ex lr̄is. Itē ī tꝑali-
bus gnālem legē pōt facē impatoꝛ.C.
de legi.l.z.et.l.fi. Nō tn̄ in ſpūalibus
ſeu eccľiaſticis. Item p̄fectus p̄toꝛio ⁊
oēs quibꝫ impatoꝛ h̄ mādat. Itē ꝓpľs
roman9. Itē ſenatus roman9. Oēs iſti
legē gnālem facē pn̄t. Itē oīs ciuitas
ſiue ꝓpľus pōt ſibi legē facere. Hec oīa
in Inſti.de iure nāli.§.p̊.et.z°. Idem
credo de quolibet collegio approbato.
ex̄ eo.q̄ in ſeccľiaꝝ.⁊.c.ex lr̄is. A. Idē
in dcā.q.zo3. Et additur ſm Inno.ī
c.vr̄a nobis.ex̄ de loca.⁊ ꝯduc.vbi di
cit q lꝫ eps cū capľo ſuo poſſit ſtatuta
facere ſup iuriſdictiōe ſua.ſup aliīs tn̄
nō pōt niſi hi quoꝝ intereſt ꝯſentiāt uľ
ad min9 ſint pn̄tes.de ꝯſe.diſ.3.c.p̊.⁊
ex̄ de his q̄ fi.a p̄la.ſine con.ca.c.pſt.⁊
finali. B

¶ Sed infra qd tēpus incipit artare?
R° ſm Hoſti. Cōſtitutio gnālis inci-
pit artare p9 duos mēſes a tpe publi-
cationis.ut in Auten.ut fac.no.ꝯſti.
in rubꝛo ⁊ nigro. A .colľ.5. B Idē
Ber.⁊ Io.an.dicēs ſic. Cū iſtud ſit iu-
re ciuili exp̄ſſum ⁊ iuri canōico ꝯtriuꝫ
nō ſit cautū illud ſeruabim9.qm̄ etiā
roboꝛatū videtur.ex̄ ne cle.uel mo.c.
vld.⁊ de ſen.exco.nouerīt. Et addit di
cens.niſi ī ipa ꝯſtitutiōe aliud caueat̄.
Et p h̄ ſoluūtur ſi q̄ inueniūtur ꝯtria.
Inferioꝝ aūt conſtitutio ſm eundem
Hoſti.ut puta capituloꝝ ⁊ vniuerſita
tū in cōtinēti ligat facta ꝓmulgatiōe.
niſi foꝛte abſentes ⁊ ignoꝛātes.quibꝫ
neqꝫ tēpus dabo neqꝫ limitabo.ſꝫ iudi-
cis arbitrio relinq̊.ar.ex̄ q ma.ac.pn̄t.
c.fi. A .Idē ī dcā.q.zo3. B

¶ Utꝝ ignoꝛātes excuſentur ab ob-
ſeruātia legū ⁊ ꝯſtitutionū. R°. Coīt
loquēdo nō excuſantur.niſi ſicut p̄di
ctū eſt s̄.ignoꝛātia.§.3°. tn̄ a ſentētiis
ꝓlatis p ſtatuta oꝛdinarioꝝ excuſant̄
ignoꝛātes.qa nō ligātur illis.niſi eoꝝ
ignoꝛantia fuerit craſſa aut ſupina.ex̄
eo.ut aīaꝝ.li° 6°. Et q̄ ſit craſſa ſeu ſu-
pina hētur s̄.ignoꝛātia.§.fi.

¶ Utꝝ cōſtitutio reſpiciat preterita.
R°. Futura tm̄ reſpicit.nō p̄terita.ex̄
eo.cognoſcētes.niſi in ea nomiati de
p̄teritis caueatur.ex̄ eo.c.fi.

¶ Utꝝ poſterioꝛ ꝯſtitutio tollat pꝛio
rem. R°. Tollit etiā ſi de p̊oꝛi nullā fa
ciat mētionē.ex̄ de cogna.ſpi.c.p̊.licꝫ
ſecus ſit in reſcriptis.ex̄ de reſcrip.ceteꝝ
⁊.c.ex pte. Itē ſec9 de cōſuetudīe. A
s.qa ei nō derogat̄ p nouā ꝯſtitutiōeꝫ
pape niſi de ea fiat mētio.ut in loco al
legato. B .s̄.ꝯſuetudo.§.6°.

¶ Utꝝ leges hūane obligent in foꝛo
conſciē. R° ſm Tho.p̊ma ſcđe.q.96.
Leges hūane ſi iuſte ſint hn̄t vim ob-
ligatiōis in foꝛo conſciē a lege eterna.
a qua deriuant̄.ſm illud ꝓuer.8°. Per
me reges regnāt ⁊ legū cōditoꝛes iu-
ſta decernūt. Dicūt̄ autē leges iuſte.p̊
gdē ex fine.s.qn̄ oꝛdināt̄ ad bonū cō
mune. Itē ſecūdo ex auctoꝛitate.s.qn̄
lex lata nō excedit ptātem ferent. Itē
tertio ex foꝛma qn̄.s.ſm eqlitatē pꝛo-
poꝛtiōis imponūt̄ ſubditis onera ad bo
nū cōe.⁊ ſm h̄ leges h9mōi onera īpo
nētes iuſte ſūt ⁊ obligāt in foꝛo ꝯſciē.
diſ.9.quicūqꝫ. Leges vero iniuſte nō

obligāt. de quibꝫ vide in ſequenti. §.
A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 204. B
¶ Que ſūt leges īiuſte? R° ſm Tho.
vbi ſ. Iniuſte ſūt. p̄mo quidē p ɔtra-
rietatē ad bonū hūanuꝫ. 7 h̄ triplr̄. ſ.
cōtrariis modis nūc dicā de legibꝫ iu-
ſtis. Nā vno mō ſunt iniuſte ex fine.
ſicut cū aliqs p̄ſidēs leges īponit one-
roſas ſubditis nō ptinētes ad vtilitatē
cōem ſ; magis ad ꝓpriā cupiditatē uel
gloriā. 2° mō ex auctoritate. ſ. cū ali-
quis legē fert vltra cōmiſſam ſibi po-
teſtatē. 3° mō ex forma. puta cū ineq̄-
liter onera multitudīs diſpēſant̄ etiā
ſi ordinēt̄ ad bonū cōe. 7 tales magis
ſūt violētie q̄ꝫ leges. Vn̄ nō obligāt in
foro ɔſcie. niſi forte ꝓpt̄ vitandū ſcan
dalū. Itē iniuſte ſūt p cōtrarietatē ad
bonū dīnū. ſicut leges tyrannoꝝ īdu-
centes ad idolatriā uel ad qd̄libet ali
ud qd̄ eſt cōtra legē diuinā. 7 tales le-
ges nullo mō licet obſeruare.
¶ Sꝫ nūqd inter leges impiales que
nūc vigent ſint aliq caſus illiciti 7 ſm
aiam nō ſeruādi? R°. Sunt. ut dr̄ diſ.
10. lege. Et p̄mo quidē in m̄rimoniis.
Nam ſm leges filiꝰ vniꝰ germani co-
pulari pōt p m̄rimoniū cū filia alteriꝰ
germani. ut Inſti. de nupciis. §. int̄ eos.
C. de nup. l. nemini. 7 ſm deū tales de
bent penitꝰ ſepari. ex̄ de ɔſang. 7 affi.
nō debet. 7. 35. q. 3. ꝓgeniē. 2° qa ſm
leges puella rapta nō pōt ɔtrahē m̄ri-
moniū cū ſuo raptore. C. de rap. vir.
l. vnica. Et idē erat olim ſm āntiquos
canones. ſ; hodie pōt. ex̄ de rap. c. fi. et
vide. ī. raptor 2°. §. 2°. 3° qa ſm leges
licitū eſt hoī ſoluto tenere mulierē ſo
lutā in cōcubinā. ut in Auten. quibꝫ
mo. na. effi. ſui. §. ſi qs aūt. Sꝫ ſm deū
etiā fornicatio ſimplex mortale pct̄m
eſt 7 excludit a regno dei. ut dic Apl̄s
i. Cor. 6°. 4° qa ſm leges licitū ē viro
occidē adulterū vxoris dep̄hensum in
adulterio ſi eſt pſona vilis 7 cui nō de
betur reuerētia. ff. d̄ adul. l. marito. p̄
tīſo. 7. l. ſi adulteriū. 7. C. de adul. l.
Graccus. 7 ſilr̄ licet patri q hꝫ filiā in
ptāte occidē adulterū filie in domo fi
lie. 7 ecōuerſo licet patri occidē adul-
terā filii 7 generi. 7 occidē filiā. ff. de
adul. l. pater. 7. l. nec in ea. 7. l. q̄ ait.
Silr̄ 7 latronē ſiue ꝑplatorē agroꝝ. ut
ſ. homicidiū p̄. §. 6°. Sꝫ ſm deū nihil
eoꝝ licet 7 ꝓhibet̄ cū p̄cipit̄ Exod. 20
Nō occides. 5° qa ſm leges dānatur
qui cōprehēſam ī adulterio tenet vxo
rem. C. de adul. l. crimē. 7. l. caſtitati.
Sꝫ ſm deū 7 iura canonica pōt tenē ſi-
ne vlla pena dūmō ipſa velit ab adul
terio recedere. 32. q. 1. §. ſubaudit̄. A
Al̄r incipit. hic ſubaudiēdū. B. 6° qa
ſm leges ī multis caſibꝫ licitū ē vxoreꝫ
repudiare 7 m̄rimoniū rite cōtractū
diſſoluē 7 maxīe in caſu q notat̄ diſ.
10. lege. 7. 27. q. 2. ſūt qui dicunt. A
In his capitulis dr̄ de diſſolutiōe ma-
trimonii etiā ɔſūmati cā religiōis qd̄
ꝓhibetur licꝫ leges pmiſerint. B. Sꝫ
hoc lex dīna ꝓhibet. ut in eiſdē. c. dr̄.
7° qa ſm leges mulier q̄ mortuo ma-
rito nubit infra tempꝰ luctus. ſ. vniꝰ
anni infamis fit 7 incurrit multas pe-
nas. C. de ſcd̄is nup. l. i. et. 2. Sꝫ ſcd̄m
deū ut apl̄s dicit. nubat libē cui vult.
ex̄ de ſcd̄is nup. c. fi. Et ut nōt Inno.
remittūt̄ ei omnes ille pene q̄ ſūt tm̄
ad ipſiꝰ penā. Secꝰ ſi inde ꝓueniat ali
quid ad alios. A. Dn̄s An. d̄ Bu. cla
rius hoc ponit ī dcō. c. fi. de ſcd̄is nup.
dicēs q̄ quedā ſūt pene q̄ fundantur
ſup odio ſecūdarū nuptiaꝝ uel feſti-
natione trāſitus. 7 tales pene ſūt cor-
recte. ut h̄. qa ɔtrahere m̄rimoniū nō

eſt odioſū neq; prohibitū ſed ab aplo
pmiſſum. Quedā ſūt pene q̄ fundant
ſup fauore primi mrimonij. ⁊ iſte ad-
huc hodie durāt. ut ſi mater cōſequit
aliqd ab inteſtato ul' ex teſtamēto ali-
cui⁹ filioꝝ p̓oris mrimonij hab; ſolū
vſufructū ſup eo dū viuit. remanēte
ꝓprietate apud filios eiuſdē mrimo-
nij ſi extāt. qb; nō extātib; ↄſeqt ple-
nū ius. ut. l. femine. §. fi. C. de ſecūdis
nup. Itē q: vir ſiue mulier nō poſſit ī
vita uel p⁹ mortē donare nouerce uel
vitrico pl⁹ q̄ donauerit vnicuiq; fili-
orū p̓oris mrimonij. ut. l. hac edictali
C. eo. Et idē in mult̄ ſimilib; q̄ ponit
dñs An. vbi s̄. B .8° qa ſm leges fi
lius ſpuri⁹ nō eſt alēdus. ſed ſm deū
⁊ canones ↄtra. ut s̄. fili⁹. §. 7°. A .q
īcipit. Quid de ſpurijs. B .9° qa ſm
leges heres ſi nō fecerit inuentariū te-
netur ad oīa debita defuncti. Sec⁹ ſm
deū. ut s̄. hēditas. §. 5°. x° qa cū in cer
tis caſib; ſm leges heres teneat de ma
leficio defuncti. ſecus ē ſm deū. ut s̄.
hereditas. §. 4°. A .qa ut ibi p; tenet
ad oīa debita defuncti etiā ex malefi-
cio inq̄tū hereditas ſufficit. B .xi°
qa ſm leges id quod relinqt ī vltima
volūtate non valet niſi hēat. 7. uel. 5.
teſtes. C. de teſta. l. ſi vn⁹. ⁊ l. fi. ſ; ſm
deū in relictis ad pias cauſas ſufficiūt
tres aut etiā duo teſtes. ex̄ de teſta. cū
eſſes. ⁊ c. relatū. A .De h̓ plenius s̄.
eccleſia p̂. §. 5°. in additiōe. B .12° qa
ſm leges ſi ꝓmitto aliqd nudo pacto
A .i. ſimplici ꝓmiſſione ſine alia iur̄
ſolēnitate. B .nō teneor. qa non orit
inde actio. ut. ff. d' pac. l. iur̄ gentium.
Cōtra. eſt ſm deū ⁊ canōes. qa morta-
liter peccat recedēs a pacto. ex̄ de pac.
c. p̂. cū ſimilib; q̄ ibi notant. Et vide
ī. ꝓmiſſio. Et idē ſi promitto vni reci-
pienti ꝓ alio. qa ſm deū teneor. ſm le
ges nō. A .Niſi ꝓmiſſio facta fuerit
pſone exiſtēti ſub ptāte alteri⁹. ut ſer
uo ſeu filiofa. uel ꝓcuratori ſeu nego-
cioꝝ geſtori. Per hos enī hñ acqritur
patri ⁊ dño. ut ī Inſti. p quas pſo. no.
acqrit obli. p to. ⁊. ff. ⁊. C. de ꝓcura. ⁊
de negſ. geſtis. B .13° qa inter emen-
tes ⁊ vēdētes ↄcedūt leges. A .Me-
lius diceret pmittūt. Nullū enī dolū
leges ↄcedūt. ff. de dolo. p totum. B
deceptionem ⁊c. Vide s̄. emptio. §. 3°.
14° qa ſm leges nō licet emere ſeu vē-
dere iura ⁊ actiones que quis h; cōtra
aliū ꝓ miori p̄cio q̄ ſit pncipale debi-
tū. alit non valet emptio. nec peti pōt
niſi uſq; ad id quod ſolutum eſt. nec
etiā pñt talia iura ꝓ parte vendi ⁊ pro
parte donari. C. mādati. l. p diuerſas.
⁊ l. ab anaſtaſio. Sed ſm aīam nihil
ꝓhibet me emere iura cōtra aliquem
ꝓ minori p̄cio q̄ ſint ipſa iura. dū tñ
nō faciā hoc ī fraudem vſure ſ; ꝓpter
intereſſe meū aut laborem qui forſitan
erit in rehabēdo. ſeu qa dubito ne de-
bitor fugiat aut ad pauptatē veniat.
Vide hoc. ī. vſura 3°. §. pſt. A .Et ibi
patet. ⁊ etiā ī dict̄. ll. p diuerſas. ⁊ ab
anaſtaſio. q: hoc fuit ſtatutū ad remo
uēdas lites ⁊ ꝓ cōi bono. Ideo nō eſt
cauſa q̄re in ↄſcīa non obligent. ⁊ ſibi
imputet q ſe intromittit h⁹mōi peri-
culis ⁊ litigijs. B .15° qa ſm leges ī
lōgiſſimo tpe etiā poſſeſſor male fidei
p̄ſcribit. Sec⁹ ſm deū ⁊ iura canonica
ex̄ de re. iur̄. poſſeſſor male fidei. li° 6°.
De h̓ vid̄. ī. p̄ſcriptio. §. 5°. 16°. qa ſm
leges maleficia cogitationiſ regularit
nō puniūt. ff. de penis. l. cogitatiōis. ſ;
tñ omnis cogitatio mala uel a deo uel
p pnīam punienda eſt. 33. q. 2. omnis.
17°. quia ſm leges lic; magi ⁊ venefici

puniant᷑.tñ qui h̓ faciũt ↄtra imbꝛes
ventos ⁊ grãdines p̄miant᷑. C.de ma-
le.l.eoꝝ.ſed ſm deũ talia etiã ſic facẽ
g̃uiſſimũ pctm̃ ẽ.ut clare ꝓbat Tho.
ſcđa ſcđe.q.94. A .Et bñ.qa nõ ſũt
faciẽda mala ut veniãt bona.ad Ro.
3.° B .18.° qa ſm leges licitũ eſt in cau
ſa ſanguis coꝛrũpere accuſatoꝛẽ.ff.de
p̄uari.l.fi. A .Ibi dr̃.In oĩbꝫ cauſis
p̄terq̃ȝ in ſanguine qui delatoꝛẽ coꝛrũ-
pit ꝓ victo habet᷑.⁊ ſic nõ innuit᷑ ꝙ h̓
liceat.ſ quia tali pena nõ punitur. B
Sed ſcđm deũ nõ licet.ut ponit Tho.
ſcđa ſcđe.q.96.Hec itaqȝ ſunt que no
tare potui que q̃ȝtũ ad caſus anime nõ
ſũt ſcđm deũ tenẽda licȝ ſint conceſſa
p leges.Alias vero iuꝛ ſubtilitates et
diuerſitates iuris canõici ⁊ ciuilis iu-
riſtis relinquã.Poꝛꝛo de illis legibꝫ q̄
permittũt vſuras nihil dico.quia oẽs
abꝛogate ſũt etiaȝ p leges.ut.ĩ.vſura
p̊.§.28.q incipit.Quid de legibꝫ.

¶Utꝝ ĩ legibꝫ poſſit diſpẽſari.R̄ ſm
Tho.ſcđa ſcđe.q.97.Rectoꝛes multi-
tudĩs diſpenſare pñt in legibꝫ hũanis
in aliquibꝫ caſibꝫ. A .s.in qbꝫ diſpen
ſatio a iure p̄mittit᷑.Al̓ ſecus.cũ nemo
poſſit venire contra legẽ ſup̄ioꝛis.19.
diſ.nulli fas eſt. B .ita tamẽ ꝙ diſ-
penſatio nõ cedat in nocumẽtuȝ boni
cõis.ſed potius ad illud ꝓficiat.Qui
autẽ ſunt caſus iuꝛ canonici diſpenſa
biles ſolũ per papã.habes s̈.diſpenſa
tio.§.7.° 8.° et 9.° A .s.in.§.q incipit
Diſpenſatio.cũ ſequẽtibꝫ. B

¶Utꝝ in conſtitutionibꝫ ĩtelligant᷑
coceſſa quecũq̃ȝ non ſũt pꝛohibita.R̄
ſcđm Hoſti.Si conſtitutio pꝛomulga
ta eſt affirmatiue.omnia que cõtinet
⁊ ex eis ſequẽtia vident᷑ conceſſa.niſi
reperiant᷑ ꝓhibita.puta ↄceſſum ẽ cõ-
trahere mr̃imoniũ.ergo cuilibet ⁊ ſp.
niſi reperiat᷑ ꝓhibitũ.Si vero ꝓmul-
gata ſint negatiue.omnia ex eis ſequẽ
tia intelligũt᷑ pꝛohibita niſi rep̄iãtur
cõceſſa.ſicut ꝓhibetur ne qs occidat.
ergo ſemp ⁊ omnibꝫ ꝓhibet᷑ niſi qñ ĩ-
uenit᷑ conceſſum.

¶Leges imp̄iales imitãt᷑ canões.Uñ
dicũt ſic.Nõ dedignant᷑ ſacre leges ca
nones ſacros imitari.ſpecialit᷑ in mr̃i-
moniis ⁊ vſuꝛ.in Auten.ut clẽrici apud
ꝓpꝛios epõs.coll.6.et.2.q.6.§.h̓ col-
ligit᷑.ex̃ de noui ope.nũc.intelleximꝰ.

¶In legis fraudẽ nihil agendũ.ff.de
legi.ↄtra legẽ.qa cũ quid ꝓhibet᷑ vna
via intelligit᷑ ꝓhiberi ⁊ alia.ex̃ de re.iu
ris.cũ quid.li.° 6.°

¶Quid de condẽtibꝫ leges iniquas?
R̄.Si leges inique ſũt contra liberta-
tem eccleſie tũc condẽtes ⁊ ſeruãtes
ſunt excoĩcati ipſo facto.ut habes ex-
tenſe s̈.excoĩcatio p̊.§.2.° v̂.8.° Si v̂o
ſint ſimpliciter contra aliqua dei ⁊ ec-
cleſie mãdata.ut puta ꝙ liceat facẽ ſy
monias uel alienare feudũ p̄cipue ec-
cleſiaſticũ ⁊ huiuſmõi.ipſo iure non
valent.diſ.8.que contra.32.q.7.fla-
gicia.ex̃ de conſti.que in eccleſiaꝝ.Et
facientes ⁊ ſeruantes peccant moꝛta-
liter.ex̃ de ſymo.cũ in eccleſie.⁊.c.nõ
ſatis.Et ſi qui dãnificati ſũt occaſio-
ne talis legis.conditoꝛes ⁊ eoꝝ here-
des tenent᷑ ad reſtitutionẽ.Illi etiã q
induxerũt cõditoꝛẽ ad talẽ legẽ faciẽ-
dam tenent᷑ in ſolidum.⁊ ſimilit᷑ oẽs
ſeruantes tenent᷑ ad reſtitutionẽ oĩuȝ
eoꝛũ que taliũ legum occaſione lucra-
ti ſunt vel alios damnificauerunt.Et
eodẽ modo immo multo magꝭ peccãt
⁊ tenẽtur qui leges cõdũt directe cõ-
tra deũ.ſicut de idolatria.ut h.s̈.§.8.°
eſt dictũ. A .Hec etiã notãt ĩ ſũ.con.
li.° 2.° ti.5.q.205.ſm Ray.⁊ Hoſtiẽ.

Et vltra p̄dictū caſum etiā in aliȷs irrogatur excoīcatio ↄtra taliū legū cōditores. puta ſi ↄderent legē ſup vſuris faciēdis uel nō reſtituēdis. ut in cle. ex graui. de vſuris. uel ſup ſymonia cōmittēda. cū ī ſymonia hodie ſit excoīcatio papalis. ut p3 p extrauagantem Eugenij quarti. cū deteſtabile. ⁊ idē ī multis aliȷs caſib9 q pn̄t colligi s̄. abſolutio p̊. §. 2°. et excoīcatio p̊. §. p̊. cū ſequētib9. B. Ad mām legis pōt ptinere s̄. ius. Leges audire nō licet quibuſdā clericis. s̄. excoīcatio p̊. §. 2°. v̂. 6°. et ibidem. §. 3°. v̂ſu. 14°. Quō papa poſſit tollere leges habes. ī. papa. §. antepl't.

Liuellari9 cōtractus.

Contract9 iſte qui ī quibuſdā locis dr̄ datio ad liuellū eſt idem qđ cōtractus emphiteotic9. ⁊ iō de hoc vide s̄. emphiteoſis.

Libell9 famoſus

dicit̄ qn̄ aliqs ſcribit cedulam ↄtinentē iniuriā ſiue infamiā alterius. ⁊ piȷcit eā in loco vbi inueniat̄ ⁊ ſic ali9 infamat̄.

Que pena cōficiēti libellū famoſū? R°. Quadruplex ē pena ſm q̄ q̄tuor modis pōt agi de eo. Et p̄mo quidem ſi agatur crimīaliter etiā ſm leges eſt pena capitis tam ↄtra illū q fecit q̄3 contra illū q inuenit. niſi corruperit uel nulli reuelauerit. C. eo. l. vnica. 5. q. i. ſi qs famoſū. A. Ibi trāſſūpta eſt ps dicte legis vnice. vbi dr̄. Si qs libellu3 famoſū ſiue domi ſiue in publico uł ī quocūq3 loco ignar9 reperit. aut corrū pat priuſq̄3 alter inueniat. aut nulli cōfiteatur inuētū. Si v̂o nō ſtatī eaſde3 cartulas uł rupit uel igni cōſūpſerit ſed vim earū manifeſtauerit ſciat ſe q̄i actorē hui9 delicti capitali ſnīa ſubiugandū. Huiuſmōi aūt libell9 alterius opīonē nō ledat. B. Et qlibet đ populo accuſare pōt tales. qn etiā accuſatori ↄſtituit̄ preciū pro modo ſubſtātie accuſate pſone. uł ſi erat ſeru9 producit̄ in libertatem. ff. de iniuris. l. lex. §. fi. ⁊ C. eo. l. vnica. 2° ſi agat̄ ciuilit̄ s. actione iniuriarū q̄ nō publici iudiciȷ ſ; p̄uati ↄtinet querelā. C. đ iniuris. iniuriarū. Et ſic puniet̄ ſm iuramētu3 actoris ⁊ taxationē iudicis. ut in Inſti. de iniuris. §. pena. 3° ſi agatur ſm canones ⁊ ſic q famoſū libellum cōficit flagellatur ⁊ excoīcat̄. 5. q. i. q in alteri9. ⁊ c. hi qui. Et pōt deponi. cū ſit graue crimen ⁊ dānatione digniſſimū. 25. diſ. §. nūc aūt. 4° in foro penitētiali. quia tam iſti q̄3 aliȷ detractores tenēt̄ ad reſtitutionē fame p modū q dict9 eſt s̄. detractio. §. 4°. et. 5°. A. Idem in ſū. con. li° 2°. ti. 5. q. 200. B

Libertus

eſt ille q ex ſeruo factus eſt liber p manumiſſionē. Manumiſſor aūt patron9 dicitur ⁊ ſp libert9 patrono tenet̄ ad q̄dā obſequia. Ingenu9 aūt vocat̄ q liber natus ē ⁊ ſic nulli tenet̄ obſequi. Eſt autem caſus q̊ libert9 eripit̄ in ingenuitatem. s. ſi a dn̄o fueīt expoſitus. ut dr̄ s̄. expoſitus.

Utrū libertus poſſit reuocari ī ſeruitutē. R°. Libert9 in ſeruitutē reuocat̄ ꝓpt̄ ingratudinē. s. cū man9 iniecit in patronū. aut atrocē iniuriā ſeu graue dānū rerū uel vite piculū inferre preſūpſit. Et eiſdē cauſiſ pōt qlibet donator donationē reuocare. ex̄ đ dona. c. fi. A. Et ibi nōt glo. qđ hr̄ in iſto. §. Notatur etiā ī ſū. con. li° 3°. ti. 17. q. 14. B

Que differētia ē inť libertos eccľie
7 puatoꝝ! Rᷤ° ſm Hoſti. Multiplex.
Prima qa liberti eccľie reuocāť in ſer
uitutē ppť operas nō pſtitas. iz. q. z.
diaconi. Sec⁹ in liberto puati. C. de li-
be. cā. ſolo. Inno. tñ intelligit h̄ d̄ ob-
ſequijs impoſitd. nō de alijs. A. quia
ad nō impoſita nō tenēť. ut dicit ipſe
Inno. in. c. de famulis. eẋ d̄ ſer. nō oꝛ-
di. vbi etiā dic ꝙ p omiſſionem obſe-
quij impoſiti nō redigiť libert⁹ in ſer-
uitutē. niſi eēt nimis neceſſariū obſe-
quiū puta qa negaret alimēta. Tūc. n.
ingt reuocabiť in ſeruitutē. B. Scd̄a
qa filij libertoꝝ eccľie etiā nati p⁹ ma-
numiſſionē ſūt obnoxij eccľie. iz. q. z
de libertd. 7. c. liberti. z°. Sec⁹ ī alijs. C.
eo. l. i. et. z. A. s. ī ti. de libertd 7 eoꝝ
liberis. B. Tertia. qa liberti eccľie te
nenť ſuire eccľie etiā ſi nulla opa ſint
īpoſita eis. iz. q. z. diaconi. ī fi. 7. c. li-
berti z°. Sec⁹ ī alijs. C. eo. l. i. et. z. A
Ibi nō bñ h̄ apparet. ſ bñ dic Inno. in
dcō. c. de famulis. ɔiūctis q̄ notantur
ſm Ray. ī ſū. con. li° 3°. ti. 17. q. 14. B
Quarta ē. qa liberti eccľie ſi iniurienť
eccľie uel accuſent illā uľ teſtificenť ꝯ
illā reuocāť in ſuitutē etiā ſi oꝛdīati
fuerīt. diſ. 54. q ex famulis. 7 in pdcō
c. diaconi. eẋ de ſer. nō oꝛdi. de famuľ.
Quīta. qa liberti eccľie manumiſſi ad
h̄ ut oꝛdinēť non pñt de acqſitd q̊cūqꝫ
mō ad alios trāſmittē ſm q̊ſdā. quin
poti⁹ oīa ad eccľiam ptinebūt. Sed ve
rius puto ꝙ h̄ ſit verū ſolū qñ ī māu-
miſſiōe fuit dictū. Al' etiā teſtamentū
pñt cōdere de his q̄ acqſierūt. ar. eẋ de
ſer. nō oꝛdi. eo liberti⁹. iz. q. 3. c. p̊. et z°.
A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. i. ſm Tan.
Ray. Ul. 7 Hoſti. Predcā etiā notāť
in dcā. q. 14. B. Multa circa mām li-
bertoꝝ hēs. ī. māumiſſio. 7. ī. ſeruus.

LIttere. De falſarijs litteraꝝ vi-
de s̄. abſolutio p̊. §. 3°. v̊. 4°. Itē
s̄. excoīcatio 3°. Quilibet dꝫ poꝛtare de
curia litteras d̄ dignitate quā dicit ſe
hr̄e. ut. ī. pegrin⁹. §. fi.

LItigiū put h̄ ſumiť
ē cū vn⁹ ver
bis alteri⁹ cōtradicit. in qua
ɔtradictiōe ſm Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 146
duo pñt attēdi. Qñqꝫ enī cōtingit cō
tradictio ppť hoc ꝙ ɔtradicēs recuſat
pſone dicend ɔſentire ex defectu amo
ris aīos vniētis. 7 h̄ ptinet ad diſcoꝛ-
diā caritati ꝯriā. Qñqꝫ v̊o cōtingit p-
pter h̄ ꝙ ɔtradicēs nō vereť ɔtriſtare
dicētem. 7 ſic fit litigium q̄d amicitie
uel affabilitati opponiť. ad quā ptinet
delectabiliť alijs ɔuiuere. Vñ phus di
cit 3° ethicoꝝ. ꝙ illi q ad oīa ɔtrariant
cauſa ɔtriſtādi neqꝫ q̊ſcūqꝫ curantes.
diſcoli 7 litigioſi vocanť. 7 vide s̄. diſ-
coꝛdia.

Utrꝫ litigioſus pl⁹ peccet q̄ꝫ adula-
toꝛ. Rᷤ° ſm Tho. vbi s̄. cū virt⁹ amici-
tie pncipali⁹ tendat ad delectandū q̄ꝫ
ad ɔtriſtādū. iō litigioſus q ſupabū
dat in ɔtriſtādo graui⁹ peccat q̄ꝫ adu
latoꝛ q ſupabūdat ī delectādo. Per
accñs tñ poſſet ecōuerſo eē. puta ſi in
aliquo pticulari adulatoꝛ magꝭ inten
deret p deceptionē nocē. uľ h⁹ mōi.

Sꝫ q̄re litigioſus phibeť oꝛdinari!
Rᷤ° ſm Hoſti. Triplex ē cā. Prima. qa
tales nō ſūt apti ad humilē doctrinaꝫ
que reqritur ab eis. Vñ diſ. 46. §. p̊.
dicitur. Nihil ē impudēti⁹ arrogātia
ruſticoꝝ qui garrulitatē auctoꝛitateꝫ
putāt. 7 parati ad lites ī ſubiectos tu-
mide ītonāt. Secūda cā ē. qa litigioſi
uľ adulatiōib⁹ aīos pncipū ſibi cōcili
ant uľ fratrib⁹ ſuis detrahēdo īfamie

notā ingerūt. ul' int̃ fratres diſcoꝛdiā
ſemināndo ſeditiōes nūq̄ ceſſant facẽ.
diſ. 46. §. 2°. Tertia cā ē. qa cū ipi de-
beāt diſcoꝛdātes ad cōcoꝛdiā trahere
et etiā oblatiōes diſſidētiuꝫ ꝓhibeant
recipe. nō debēt litigādo alios ad diſ-
coꝛdiā ꝓuocare. diſ. 90. in pn°. 7 ꝑ to-
tam diſ.

LOcatio uel cō

ductio. Locatoꝛ dicit̃ q rei ſue
vſū alteri ꝓ p̃cio ↄcedit. Vt cū loco ti-
bi domū meā ego ſū locatoꝛ. tu vo cō-
ductoꝛ. Et etiā qñq̄ qs dr̃ locare ope-
ras ſuas. qñ offert ſe ad faciēdū aliqd
ꝓ p̃cio. uel etiā qñ accipit rē ut ĩ ea ali
quid faciat. qđ dicit̃ innomiatus con
tractus. A. niſi intueniat p̃ciū pecu
nie. tūc enĩ eſſet mera locatio. ut ĩ In-
ſti. de loca. 7 ↄduc. in pn°. B

¶ Quo tpe dꝫ ſolui merces locatoꝛi?
R° ſm Goff. Seruari dꝫ quod int̃ eos
actū eſt. Si vo nō apparet qd actū ſit.
ſeruādus ē mos regionis. q ſi etiā nō
apparet uel ē varius. ſeruandū qđ mi-
nimū eſt. s. ut ſoluat̃ in fine āni. ex̃ de
re. iud. in obſcuris. li° 6°. Idem Aço.

In qbꝫ caſibꝫ pōt dñs expellẽ inq-
linū ſeu ↄductoꝛē? R°. In q̄tuoꝛ. Pri-
mus ſi dom⁹ locata neceſſaria facta ſit
ſue habitatiōi. puta ſi dom⁹ quā habi
tabat caſu deſtructa ē. aut ſi p⁹ea du-
xit vxoꝛē. uel alia ſilis necitas ſupue-
nit. Intelligēdū ſm Hoſti. qñ tpe lo-
cationis illa necitas nō ĩminebat. Se-
cūdus caſus ē ſi dom⁹ hꝫ necitatem re
paratiōis. Et intelligo de necitate oꝛ-
ta p⁹ locationē. Et ĩ his duobꝫ caſibꝫ
remittēda eſt pēſio ꝓ rata tpis. Terti⁹
ſi cōductoꝛ puerſe in domo verſet̃. ut
ſi tenet poꝛcos ĩ ſolario. uel nō eſt ĩ ea
ſm pactū ↄductiōis. ul' ſi deterioꝛem
faciat. ul' malas femĩas ibi teneat. aut
etiā ꝑuerſos hoĩes. ar. ĩ Auten. đ leno.
§. ſancim⁹. cōiūcto. §. ſi qs aūt. eo. ti.
vbi etiā pꝫ ꝙ niſi domin⁹ expellat de
domo ſua h⁹mōi turpes pſonas 7 leno
nes grauit̃ punit̃. B. In q̄ caſu aliq
dixerūt nō eē remittēdū ꝑteꝫ pēſiōis
ꝓ rata tpis. Sed ↄtriū verū eſt ꝙ dñs
tenet̃ remittẽ. pōt aūt agere ↄ inqlinū
ꝓ dāno dato. ut ex̃ eo. ꝓpter. A. Et
ibi h̃ notat glo. addēs ꝙ locatoꝛ aget
actione legis aquilie 7 ex locato. B
Quart⁹ cū inqlin⁹ ꝑ biēniū nō ſoluit
pēſionē. qa pōt expelli etiā ſi ad quin-
quēniū uel vltra ↄduxit. A. niſi cele-
riter ſatiſfecerit. dcō. c. ꝓpt̃. Et de iſta
expulſiōe lati⁹ s̃. emphiteoſis. §. 4°. ĩ
additiōe. B. Hos q̄tuoꝛ caſus hēs in
dcō. c. ꝓpter. A. Hec etiā notāt̃ ĩ ſū.
con. li° 2°. ti. 8. q. 35. vbi etiā additur
ſm Hoſti. ꝙ ↄductoꝛ ĩtelligit̃ ĩpꝛobe
verſari ſi opa ruſtica ſuo tpe nō exer-
cet. uel ſi ꝓpt̃ inimicitias ex ei⁹ culpa
ꝓcedētes dānū detur. B

¶ Vtꝝ ↄductoꝛ teneat̃ locatoꝛi de dā
no qđ in re locata ↄtigerit. R° ſm Ho
ſti. Tenet̃ ſi ↄtigerit culpa ſua ul' illoꝝ
quoꝝ opera vtit̃. Et in h̃ cōtractu ve-
nit etiā culpa leuis. cū gr̃a vtriuſq̄ ce
lebret̃. q̄uis qdam ↄtriū dixerit. ut in
Inſti. qbꝫ mo. re ↄtrahit̃ obligatio. §.
vlt. A. Qui tñ accipit mercedē ꝓ cu
ſtodia tenet̃ etiā đ leuiſſima culpa ſm
Hoſti. 7 in ſū. con. eo. ti. q. 36. 7 ſentit
glo. in. l. qui mercedem. ff. de loca. Et
ĩtellige qñ obtulit ſe cuſtodie. ar. l. i.
§. ſepe. ff. depoſiti. Al' ſecus. ut s̃. depo
ſitū. §. 3°. in additione. B. Vnde ſi
auriga dum ceteros curru ſuo trãſire
contendit currum euertit. 7 ſeruum
quē cōduxerat quaſſauit uel occidit.
tenetur. Debuit enim ſe temperare

⁊ diligēti⁹ ſe hr̃e. ff. e. Itē q̄rit. Sed ſi
fecit qđ qcūq; diligēs feciſſet ſec⁹ erit
ut. ff. eo. ſi merces. §. q colūnam. De
dāno vo dato uel alio cui obuiare nō
potuit nō tenet. ff. eo. ꝟ de dāno. A
Et ibi pꝫ ꝙ tenet de dāno dato ab eo
quē poſuit ī cuſtodiā. B. Similiter
etiā nec de caſu fortuito.

¶ Vtꝝ ille q locat opas ſuas faciēdas
in aliqua re teneat de damno illi⁹ rei.
R° ſm Hoſti. ſicut ⁊ in ſupiori q̄ſtiōe
Si dānū ꝯtigit culpa illi⁹ tenet. aliter
nō. Vn̄ ſi colūnā trāſferendā accepit
uel dolia ⁊ h⁹mōi ⁊ fracta ſūt ſua cul-
pa uel illoꝝ quoꝝ opera vtit. tenetur
etiā de culpa leui. Sec⁹ ſi diligētiā ad-
hibuit. ff. eo. ſi merces. §. q colūnam.
Et lꝫ de dāno ab alio dato non teneat
ut. ff. eo. ꝟ de damno. tenet tn̄ đ cuſto-
dia. ff. eo. q mercedē. Nā ⁊ q mercedē
p ſola cuſtodia accipit tenet etiā de le
uiſſima culpa. ex̄ đ depo. bona fides. ꝟ
de caſu fortuito nō tenet niſi ex pacto
ut ibi. A. vbi etiā idem dr̄ ſi pceſſit
culpa vel mora. B. Itē ſi ſutor pue-
rū quē ꝯduxerat forma calcei tā vehe
mēter pcuſſit ut ei ocul⁹ effoderet te-
netur. qa leuiſ tm̄ caſtigatio ei pmiſſa
eſt. ff. eo. Itē q̄rit. ⁊ ex̄ de hoīci. ad au-
diētiā. Itē q recipit palliuꝫ meū ⁊ p⁹-
ea p errorē dedit alīi tenet. qa nō tole
rat error in facto ꝓpo. ff. eo. Itē q̄rit.
§. itē ſi palliū. Itē ſi veſtimēta poliē-
da accepit ⁊ mures roſerūt. đ culpa te
net. ff. eo. Itē q̄rit. §. ſi fullo. Itē ſi ali-
qd ſartiendū ul' poliēdū ul' gēmā ſcul
pendā uel includēdā accepit tenetur.
excepto ſi res vitio ſuo frangat. nam
tūc non tenet niſi p ſpeciale pactū. Et
eodē mō ſi vitulos paſcendos accepit
ff. eo. ſi qs fundū. §. ſi qs vitulos. ⁊ l.
itē q̄rit. §. ſi gēma. 23. q. 4. §. tres pſo
nas. Itē ſi nauta me inuito ponat res
meas ī alia naui q̄ȝ vbi poſuerim ⁊ pe-
rijt tenet. ff. eo. itē q̄rit. A. in. §. p̊.
Et ibi pꝫ ꝙ ſi trāſtulit nō īuito dn̄o ꝟ
bona fide ⁊ ſine culpa n̄ tenet. ul' etiā
ſi mala fide trāſtulit ꝟ in eadē nauiga
tione vtraq; nauis pijt. ff. ad. l. ro. de
iac. l. fi. §. p̊. Poſita etiā in h̄. §. notāt
in ſū. con. li° 2°. ti. 8. q. 36. B

¶ Pone ꝙ locatori operis ut paſtori
res pijt ⁊ dn̄s dic ꝙ pijt culpa ſeu do-
lo illi⁹ ⁊ paſtor negat. cui incūbit ꝓba
tio? R° ſm Hoſti. Paſtori. nā cū ipſe
rōne officij debeat cuſtodiā hr̄e. ſi dic
amiſſam ouē ꝓbet abfuiſſe culpā ſiue
dolū. ſicut argētari⁹ ꝓbare dꝫ amiſiſſe
rōnes cū ruina ul' incēdio. ff. de eden.
ſi qs ex argētarijs. §. vlt. Idē ī cuſto
de carcer. ff. đ cuſto. ⁊ exhi. re. l. vlt.
cū al'q dolū allegat dolū ꝓbāe debeat.
ff. đ ꝓba. q̊tiēs. §. q dolū. A. Idē ī di
cta. q. 36. B

¶ In qb⁹ caſib⁹ remittit cenſus ſiue
penſio rei locate? R°. Si cōductor ex-
pellit fit remiſſio pro rata tpis. ut s̄. in
3°. §. dictū ē. Alit etiā ꝯductor corpis
alicui⁹ ut puta agri excuſat a ſolutiōe
ꝓpt vim maiorē cui reſiſti nō potuit.
Itē ꝓpt id qđ p̄ter ꝯſuetudinē euenit
A. puta tēpeſtas ul' alia aeris intēpe-
ries ī deuaſtatiōe fructuū. ut in. l de q̄
ſtati. B. ut. ff. eo. l. ex ꝯducto. §. 2°.
et 3°. Itē ſpecialit ꝓpt ſterilitatē affici-
entē ꝯductores magno īcomodo. niſi
ſterilitas valeat ꝯpēſari cū vbertate p̄
cedēti ⁊ ſequēti anni. ⁊ fiet h̄ remiſſio
ꝓ rata ſterilitati. ex̄ eo. ꝓpt. A. Et ſm
Goff. ī ſū. cō. li° 2°. ti. 8. q. 37. ſterilitas
⁊ vbertas ītelligūt ſm vulgi opiōnē.
lꝫ qdā dixerīt ſterilitatē qn̄ ſemē nō p
cipit. Silr ꝓpt vbertatē ſi cāu fortuito
ꝯtigat augmētāda ē pēſio. nō aūt ſi h̄

fiat diligētia poſſeſſorꝝ. Et. ī. ſubiūgit.
Itē hec q̄ dicta ſūt de pēſione minuē-
da uł augēda intellige ſm Goff. in eo
colono q nūmis colit. Nā partiarius
q̄ iure ſocietatꝭ ⁊ lucrū ⁊ dānū cū do
mino fundi ptit. ut. ff. eo. l. ſi merceſ.
B . Sꝫ ſi aliqs locat opas ſuas tm̄. uel
accipit rē ut aliqd ī ea faciat. A . uel
etiā locat rē ⁊ operā. ut in dcā. q. 37.
vbi h̄ notāt ſm Inno. ⁊ Hoſti. B . to
tam mercedē recipit etiā ſi caſu fortu
ito impedit⁹ fuerit. niſi mora ul culpa
poſſit īputari. ff. d variis ⁊ extra. cog.
l. i. §. pſt. ⁊. ff. de ſtatu libe. l. cū heres.
§. pſt. A . Poti⁹ vr̄. §. anpſt. B

Quid ſi ɔductor fūdi aliqd expen
dit in re ɔducta? Rō. ſm Hoſti. Si ex-
pēdit neceſſario uel vtilit̄ auxit. edifi-
cauit. uł inſtituit. aget ɔ̄ locatorem ut
expēſas recipiat. ff. eo. l. dn̄s. Al' ſec⁹.

Utrū ɔductor agri uel dom⁹ uł alte-
rius rei poſſit rē ipam alī locare. Rō.
Poteſt. C. eo. l. nemo. ⁊ tūc res poſte-
riorꝭ ɔductorꝭ obligate ſūt pncipali do
mino vſqꝫ ad illā q̄titatē quā ille ſe-
cūdus ɔductor tenet̄ priori. ff. eo. l. ſi ī
lege. §. ſi colon⁹. A . Ibi dr̄ q fructus
rei locate ſūt in cā pignorꝭ ac ſi prior cō
ductor eos pcepiſſet. ⁊ q alie res poſte
rioris ɔductorꝭ nō obligāt dn̄o. Sed
glo. dic ibi. s. in totū. ſꝫ p pte ſic. uł nō
obligāt qn̄ nō ſūt inuecte. B

Null⁹ plat⁹ religioſus pōt ɔcedere
ad vitā nec ad certū tēp⁹ redditus uł
ptem eorū. A . aut iura aut poſſeſſio-
nes monaſteriorū uel aliarū admīſtra-
tionū ſibi cōmiſſarū. ut ī cle. de q̄. ī. B
alicui etiā p quacūqꝫ pecunia niſi nccī
tas uel vtilitas ɔuent⁹ ſiue loci expoſ-
cat. ⁊ accedēte ɔſenſu ɔuent⁹. aut ſi cō
uentū nō hꝫ accedēte ɔſenſu ſupiorꝭ.
⁊ q ɔtrafecerit incurrit ſniam ſuſpēſi-
onis. nec recipiēti acqrit̄ aliquod ius.
Tn̄ h̄ nō extēdit̄ ad locatiōes uel red-
dituū aut fructuū venditiōes ad mo-
dicū tēp⁹. ut de reb⁹ eccle. nō alie. mo-
naſteriorū. in cle. vide. ī. ſymonia 4°. §
3°. Bona ɔductorꝭ ſūt obligata locato
ri. ut. ī. pignus. §. 2°.

Ludus ⁊ ioc⁹.

Utrū ī ludis ⁊ iocis poſſit eē vt⁹.
Rō ſm Tho. ſcda ſcde. q. 168. Sicut hō
īdiget corpali refocillatiōe. qa nō pōt
ɔtinue laborare. ita etiā ex pte aīe īdi
get qete ⁊ ſolatio qd fit p ludicra ⁊ io-
coſa. Circa q̄ tria videt̄ pcipue eē cauē
da. pmū ⁊ pncipale eſt q pdicta dele-
ctatio nō q̄rat̄ ī aliqb⁹ opib⁹ ſeu vbis
turpib⁹ ⁊ nociuis. Secūdū ne totalit̄
grauitas aīe reſoluat̄. Tertiū ut lud⁹ ſit
ɔueniēs ſm ɔgruitatē pſone tpis ⁊ lo
ci ⁊ ſm alias circūſtātias debite ordi-
netur. Et hec vtus ſm phm vocatur
eutrapelia.

Quō ī ludis ſit vitiū? Rō ſm Tho.
vbi s̄. Vitiū ē in ludo. p quidē ſm ex-
ceſſum. qn̄ quis ad ludū aſſumit tur-
pia vba uł facta. uel etiā ea q̄ vergūt ī
pximi nocumētū q̄ de ſe ſūt pctā mor
talia. ⁊ ſic exceſſus ludi ē pctm̄ morta
le. Et pōt eē exceſſus ī ludo qn̄ nō eſt
cū debitꝭ circūſtātiis. puta qa nō ɔpe-
tit loco ſeu tēpori negocio aut pſone.
Et hoc qdē qn̄qꝫ pōt eē pctm̄ mortale
pptr vehemētiā affectus ad ludum.
ita q qs cōtra pceptū dei uel eccłie ta-
lib⁹ vti nō recuſet. Qn̄qꝫ aūt veniale
s. cū aliqs nō tantū afficiat̄ ad ludum
q pptr h̄ velit aliqd cōtra deū cōmit
tere. A . nec etiā actualit̄ ɔmittat. qa
nō ſufficit bona volūtas cui ɔ̄triat̄ op⁹
86. diſ. nō ſatis. B . 2° pōt eſſe in ludo
vitiū pptr eius defectū. Nam contra

humanā rōnē eſt ut aliqs ſe onetoſū
alijs exhibeat. puta dū nihil delecta-
bile exhibet ⁊ delectatiōes alioꝝ īpe-
dit. Vn̄ Seneca dic. Sic te geras ſapiē
ter ut null⁹ exhorreat tāq̄ʒ aſperū. nec
ɔtēnat q̄i vilē. Sʒ qa lud⁹ nō ꝑpter ſe
q̄rit̄ ſʒ ꝑpt opatione. iō defectus ludi
min⁹ ē vitioſus q̄ʒ exceſſus. Vn̄ phus
dic 9°. ethicoꝝ. q̄ꝑ patū de delectatiōe
ſufficit ad vitā q̄i ꝓ condimēto. ſicut
patū de ſale ſufficit ī cibo.

Vtꝝ liceat cā ludi vti habitu reli-
gioſoꝝ. R°. Nō licet. ſʒ puniri dʒ q̄uit
q ſʒ facit. ut in Auten. de ſanc. epis. §.
fi. A. Poti⁹ videt̄. §. pſt. vbi dr̄. Om
nibꝫ gnālit̄ ī ſcl'ati vita ɔuerſantibꝫ ⁊
maxie theatralia exercentibꝫ viris ac
mulieribꝫ īterdicim⁹ vti ſcemathe. i.
habitu mōchi aut mōaſtrie aut aſſiſtrie
aut cuiuſcūq̄ʒ pſone h⁹. Scietibꝫ vni-
uerſis p̄ſumētibꝫ in tali ſcemathe aut
imitari aut illudē in q̄cūq̄ʒ eccl'iaſtica
diſciplīa. qa ⁊ corpalia ſupplicia ſuſtīe
būt ⁊ exilio ɔtradēt̄ ꝓuidētibꝫ h⁹mōi
locoꝝ epis ⁊ q ſʒ eis ſūt clerici. Sʒ etiā
qbuſlibet militātibꝫ iudicibꝫ ⁊ q ſub
eis ſūt officijs ⁊ locoꝝ defenſoribꝫ. B
⁊ ar. C. de epi. audi. l. mīme. A Ibi
dr̄. Mīme ⁊ q̄ ludibrio corpis ſui q̄ſtū
faciūt publice habitu eaꝝ ꝟginū que
dedicate ſūt deo nō vtant̄. B

Vtꝝ in cātu ſcl'ari. cithari. ludo ſca-
chorū ⁊ h⁹mōi ſit pc̄tm̄. R° ſm Al. Si
ſʒ fiūt a pſonis ſcl'aribꝫ tpe ⁊ loco cō-
petēti licēt. ſicut et gnālit̄ de ludis di-
ctū eſt in p̊. §. Si v̊o fiāt a clerici. non
videt̄ ɔpetē nec licē maxīe ſi clericus
ludat cum laico. z. q. 7. laicos. z3. diſ.
his igit̄. Multo etiā min⁹ cōpetūt reli
gioſis. A. Reqrit̄ etiā q̊ ad ſcl'ares ho
neſtus mod⁹. ut s̄. in p̊n°. ⁊ decens cā.
Vn̄. 86. diſ. in. c. donate. dic glo. q̄ꝑ nō
eſt dādū aliqd cithariſtis ⁊ ſiſtibꝫ niſi
qn̄ ſonarēt ad laudē dei uel ob aliā iu
ſtam cām puta recreatiōis. ut qa aliqſ
eſt debilis ul' infirmus. ⁊ q̄ꝑ ex̄ has cās
ſilt̄ nō licet talia ſonare ul' audire. Hec
in glo. Et idē ꝑpter eādē rōnē pōt in-
telligi ⁊ in cātu. B

Vtꝝ īſpectio ſpectaculoꝝ ſit pc̄tm̄.
R° ſm Tho. ſcd'a ſcd'e. q. 167. Inſpe-
ctio ſpectaculoꝝ vitioſa reddit̄ inq̄ʒtū
ꝑpt ſʒ hō fit ꝓnus ad vitia laſciuie uel
crudelitati p ea q̄ ſibi rep̄ſentant̄. A
Et inq̄ʒtū p hoc retrahit̄ ab vtilibus ⁊
bonis. ut s̄. curioſitas. quo caſu q̄n̄q̄ʒ
etiā excoīcatio īminet. Vn̄ de ɔſe. diſ.
i. in. c. q die. dr̄ Qui die ſolēni p̄ter-
miſſo eccl'ie cōuentu ad ſpectacula va-
dit excoīcet̄. B. Et ad ſʒ facit s̄. curio
ſitas. §. 3°. et s̄. chorea. §. z°.

Vtꝝ liceat vti ludis ī eccl'ia. vide s̄.
emunitas eccleſie. §. z°. in fi. De cho-
reis vide s̄. chorea.

LVdus alee.

Et oīs lud⁹ q īnitit̄ fortune. ⁊
oīs talis ē ꝓhibit⁹ ſm leges. non tn̄ ſi
qs certet haſta ſiue pila iaciēdo currē
do luctādo uel pugnādo. qa ſʒ fiūt cā
ꝟtuti corpis. ff. eo. l. z. A. Et ibi ⁊ in
l. ſe. pʒ q̄ꝑ oīs lud⁹ etiā ſi nō innitat̄ vi-
ribꝫ fortūe eſt ꝓhibit⁹. niſi īnitat̄ ali-
cui exercitio ꝟtuoſo ⁊ vtili. B. Pro
eo aūt q d ponit̄ ī ɔuiuio veſcēdi cā p-
mittūt leges ludē familie. ff. eo. l. fi. A
Ibi dr̄. Qd in ɔuiuio veſcendi cā po-
nit̄ in eā rē familiā ludē pmittit̄. Et ī-
telligit̄ de ludo licito ⁊ honeſto cū de-
bitis circūſtātijs d qbꝫ in. c. p̄cedēti. ī
p̊n°. Iſta etiā q̄ hic habēt̄ notāt̄ in ſū.
con. li° z°. ti. 8. q. z3. ſm glo. Ray. et
Hoſti. B

Vtrum ludus alee ſit peccatū. R°.

ſm Ray. Quicūq̧ ludunt alea ſiue ta-
xill' vel q ſūt p̄ticipes ſeu īſpectores lu
di ſp̄ peccāt. ff. eo. p̄ totū. ⁊. C. eo. in cō
ſtitutiōe greca. ⁊ maxīe ſi ſūt clerici.
in Auten. ꝺ ſanc. epi. §. int'dicim⁹. A
Ibi etiā dr̄ ꝙ clerici nō debent accedē
ad aliqꝺ ſpectaculoꝝ cauſa vidēdi. B
⁊ ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. clerici. Et eſt p̄nci
palit' ⁊ p̄ ſe pctm̄ auaritie ſiue rapine.
Eſt etiā cā mltoꝝ pctōꝝ ⁊ mēdacioꝝ
piurioꝝ. blaſſemiarū. deceptionū. et
h⁹mōi. A. De h' lati⁹ ī dcā. q. z3. vbi
dr̄ ſm Ray. Ꝙ magnū ſit h' pctm̄ patꝫ
int' alia ex nouē q̄ in talib⁹ attēdunt'.
Primū ē deſideriū lucrādi. Ecce cupi
ditas q̄ radix ē oīuꝫ maloꝝ. ut dr̄. i. ad
Thimot. vlt. Secūdū ē volūtas ſpo-
liādi ꝓximū. Ecce rapina. Terciū eſt
vſura maxīa. s. xii. p. xi. nō ſolū ī āno
uel ī mēſe ſꝫ in eadē die. ex̄ de exceſ. p̄.
int' dilectos. Quartū ē mltiplicia mē
dacia ⁊ v̄ba ocioſa ⁊ vana. Quintū eſt
blaſſemia. Ecce hēſis. Sextū ē corru-
ptio multiplex ꝓxīoꝝ q ad ludū īſpi-
ciēdū de ꝯſuetudīe p̄ua ꝯueniūt. Se-
ptimū ē ſcādalū bonoꝝ. Octauū ē cō
tempt⁹ ꝓhibitiōis ſancte matri eccl'ie.
Glo. dic argumentū ꝙ ſm mgr̄m hu-
iuſmodi ludi ſūt ꝓhibiti. n̄ tm̄ diſſua-
ſi. qꝺ ſecuri ꝫ ē dicē. Nonū ē amiſſio tē
poris. i. bonoꝝ q̄ ī illo t̄pe tenēt' facē.
Con. Hoſti. ⁊ addit ſeptē pctā alia q̄
ſūt furtū. qa luſores ſepe inopia cogē-
te diſcūt furari. Itē violētia. Aliq̊ties
enī ad h' ut aliqs ludat violent' detīet'.
ff. de aleato. ſolēt. Ecce ſeruit⁹ īiuſta.
Itē crimē falſi qꝺ ꝯmittit' in falſis ta-
xillis faciēdis ⁊ ex certa ſcīa comodā-
dis ſiue locādis. Itē hoīcidiū. qa de lu
do veniūt ad v̄ba ⁊ ex his ad v̄bera.
tandē ad hoīcidia. Ecce iniuria. Ecce
hoīcidia. qb⁹ iudex ex officio ſuo oc-

currē dꝫ. ut. ff. ꝺ vſufruc. eq̄ſſimū. Itē
fraus ⁊ deceptio. qa q meli⁹ ſcit decipe
melius credit' ludē. Itē adulatio. Vn̄
dicūt hoīes. Pulcher ⁊ bon⁹ luſor eſt
dn̄s me⁹. Itē turpis ⁊ īhoneſta vita. B
¶ Vtꝝ lud⁹ alee ſit peccatū mortale.
R° ſm xv. Etiā ſi hō nō ducit ī ꝯſuetu
dinē mortalit' peccat. Intellige qn̄ ex
auaritia ludit. A. qꝺ ſp̄ occurrit cū
q̄rat' lucrū p̄ modū illicitū qꝺ nil ali-
ud ē q̄ꝫ auaritia. ut colligit' ex notat' p̄
Tho. ſcꝺa ſcꝺe. q. ii8. arti. 4. Grauitas
etiā h⁹ pcti ī ꝯp̄hēdit' aliq̄ten⁹ ex dicꝺ
in ꝓxīo. §. p̄cedēti. cum additiōe. B
qa ⁊ auaritia de ſe ē pctm̄ mortale. ut
s. auaritia. §. z°.
¶ Que pena clericoꝝ ludētiū ad ale-
as? R°. De h' legit'. 35. diſ. c. p̊. vbi dicit'
ſic. Ep̄s aut p̄ſbyt' aut diaconus alee
aut ebrietati deſeruiēs. aut deſinat aut
certe dānet'. Subdiacon⁹ autē aut le-
ctor aut cantor aut deſinat aut coīone
p̊uet'. A. Idē ī laico qꝺ ī mīorib⁹ cle
ricis. ut pꝫ ī dcō. c. p̊. B. Et nō ꝙ ex
dcō canōe colligit' ꝙ ſi nō ducit ī ꝯſue
tudinē nō ſuſtīebit p̄dictā penā. Vn̄
dic deſeruiēs. Sꝫ ⁊ ſi duxit ī ꝯſuetu-
dinē ⁊ vult deſinē. Vn̄ dic. aut deſinat
Debꝫ tn̄ ī vtroq̧ cāu pniāꝫ agē ꝺ pctō
Et ſm Hoſti. idē hodie ī ſubdiacono
qꝺ ī diacono. ex̄ ꝺ ſer. n̄ or. miramur.
A. Idē ī dcā. q. z3. Et addit' ſm Ray.
ꝙ ex eo qꝺ ī dcō. c. p̊ dr̄. dānet' ⁊ coīo-
ne p̊uet'. colligit'. ꝙ tale ſit pctm̄ mor-
tale ⁊ graue. B
¶ Vtꝝ q ī ludo alee vicit illi q nō po-
terat alienare teneat' ad reſtitutionē.
R° ſm Tho. ſcꝺa ſcꝺe. q. 3z. Q aliqſ lu
cret' ab eis q rē ſuā alienare nō p̄nt. il-
licitū ⁊ ꝯ ius dīnū ē. Vn̄ q talib⁹ vicit
ad reſtitutiōꝫ tenet'. ⁊ h' addit Ray. ꝙ
tales ſūt furioſi. ꝓdigi. mīores. z5. an.

⁊ maxime pupilli. Itē mēte capti. ſur-
di. muti. ceci. ⁊ q morbo ꝑpetuo labo-
rant. qa tales ſupeſſe rebꝫ ſuis nō pn̄t
Idem de ſeruis. de religioſis. ꝰ filijſfa.
q nō hn̄t peculiū caſtrenſe uel q̄ſi. Idē
de vxore q̄ nō hꝫ res pafernales. ⁊ etiā
de admīſtratore rerū eccl'iaꝝ q̄ pau pe
rū ſūt. Qui ḡ talibꝫ vicit reſtituē te-
net. nō dico illi q amiſit. ſ; tutori. cu-
ratori. dn̄o. mōaſterio. pr̄i marito. ſi-
ue eccl'ie. A. niſi forte cleric⁹ rector
eccl'ie eēt correct⁹ ⁊ credēt in debitos
vſus expēſur⁹ ſm glo. Ray. ⁊ ī ſū. con.
eo. ti. q. 25. vbi pꝫ ꝙ cū Ray. con. Ho-
ſti. circa ocā in h̄. §. B

Vtꝝ qcūqꝫ traxit aliquē ad ludū te-
neat reſtituē qcqd vicit. R̄ꝰ ſm Tho.
vbi ſ. Reſtituē tenet. A. s. ei quē at
traxit. Vn̄ nec de eo pōt facē elemoſy-
nā ſm eū. Tho. ut ī ſū. cō. eo. ti. q. 24.
B. Et nota ꝙ iſta attractio large ītel
ligēda ē. s. quocūqꝫ v̄bis ul' factis īdu
xit eū. cū ille al' nō erat luſur⁹. Itē ſiue
īduxit a p̄ncipio ſiue ī medio ludi cū
ille vellet deſiſtē. ut Aço dicit.

Vtꝝ q fraudulent' ludit teneat re-
ſtituē. R̄ꝰ ſm Tho. vbi ſ. Tenet. A
s. ei a q̄ vicit. ut etiā ꝑxīe dcm̄ ē. ⁊ col
ligit' ex poſitis in dcā. q. 24. B. Et in-
tellige ſiue ōmiſit fraudē an̄. puta qa
fingebat ſe q̄ſi inſciū ꝰ ludo ⁊ q̄ſi hoīez
q poſſit decipi cū tn̄ decipe intēdēt. ſi-
ue ōmiſit fraudē ī ip̄o ludo. ut ſbmit-
tēdo taxillos falſos ſiue etiam veros
male ⁊ fraudulose iactādo ſeu mēda-
cit' dicēdo ꝙ obtinuiſſet ſeu male pe-
cuniā numerādo. ⁊ oīa h⁹mōi.

Vtꝝ q vicit ꝓhibēte iure ciuili. A
qꝛ ꝓhibet oēm ludū fortūe. ⁊ etiā nō
innitētē exercitio alicui⁹ opis v̄tuoſi.
ut tactū ē ſ. in p̄n°. ⁊ dat repetitionē
ei q ꝑpt' ludū ꝓhibitū aliqd ſoluit et
heredibꝫ ei⁹ uſqꝫ ad. 50. ānos. ut. l. fi.
C. eo. B. teneat' ad reſtitutionē? R̄ꝰ
ſm Tho. vbi ſ. Ius qdē ciuile nō obli-
gat oēs ſ; eos ſolos q ſūt h⁹mōi legibꝫ
ſubiecti. ⁊ iteꝝ p diſſuetudinē abroga
ri pn̄t. iō apud eos q ſūt h⁹mōi legibꝫ
aſtricti tenēt' integlit' ad reſtitutionē
niſi forte ꝯ̄ria ꝯſuetudo p̄ualeat. aut
qs vicerit ei q traxit eū ad ludū ī quo
caſu nō tenet' reſtituē. qa ille q amiſit
nō ē dign⁹ recipe nec pōt licite retinē
tali iure poſitiuo durāte. ſ; tenet' illud
dare ī elemoſynas. h̄ Tho. Porro dcm̄
ius poſitiuū hr̄. C. eo. l. aleatū. ⁊. ff.
eo. l. vlt. ī fi. Et idē ꝯſulerē etiā dicto
iure poſitiuo durāte. s. ꝙ ille q attra-
ctus fuit nō tenet' reſtituē. nec tn̄ lici-
te pōt tenē ꝑpt' ip̄am turpitudinē tal'
lucri. ut in ſe. §. or̄.

Vtꝝ ille q vicit qn̄ volūtari⁹ cū vo
lūtario luſit teneat' ad reſtitutionem.
R̄ꝰ. Quidā dicūt ꝙ nō. ſ; paupibꝫ eſt
erogāda talis pecunia. ar. 14. q. 5. non
ſane. Et h̄ ē opīo Pla. Alij dicūt ꝙ te-
net'. ff. eo. l. vlt. ī fi. ⁊. C. eo. in ꝯſtitu-
tione greca. Et h̄ eſt opīo Ber. ut nōt'
ex de vi. ⁊ ho. cle. clerici officia. ⁊ etiā
Ray. q̄tū ē in ꝓpoſito caſu. s. ī eo q lu
ſit volūtarie. ⁊ p eadē iura. Sed ut mi
hi vr̄ vtraqꝫ opīo ſtat. ⁊ ſcd̄a qdē opi
nio. s. ꝙ teneat' reddē locum hꝫ vbi le
gibꝫ viuit' imp̄ialibꝫ p quas ⁊ ip̄a opi
nio ꝓbat'. Vbi v̄o nō ſic viuit' uel vbi
leges ille abrogate eēnt. vr̄ valē p̄ma
opīo. s. ꝙ debeat paupibꝫ erogari. Nā
cū lud⁹ ſit q̄dā expoliatio nō pōt qs p
ip̄m licite aliqd acqrē ⁊ ſic n̄ pōt tenē.
ſ; nec illi oꝫ reddē. qa ille nō ē dignus
rehr̄e q q̄tū ī ſe fuit ꝓximū expoliare
cōabat'. De factoribꝫ taxillorū ſcacoꝝ
aleaꝝ ⁊ h⁹mōi. vid. ī. negotiatio. §. 7.
A. q incipit. Quid ꝰ factoribꝫ. Et ad

p̄dicta pn̄t reduci q̄ nō nt̄ ī ocā.q.24.
in ſū.con.li° 2°.ti.8.vbi oɫ ſm Inno.
ī.c.qa pleriq̄ȝ.ex̄ ꝺ imu.ec. ꝙ attract⁹
nō tenet̄ reſtituē.intellige illi a q̊ vi-
cit.ut pȝ ſ.Sȝ q aliū attraxit tenet̄.qa
doloſe fecit. Et ſimilr̄ q luſit modicū
cā recreatiōis nō tenet̄ reſtituē. intel
lige ſi lud⁹ erat honeſt⁹ ꝛ licit⁹.al' Lu-
ce 6°.oɫ.Ve vob̄ q rideti nūc.Vn̄ ī ea-
dem.q.24.oɫ ſm Ray.Si dicat qs ꝙ
bona intētiōe uel cā recreatiōis ludat
ad aleas.faciat h̄ ſine denarijs aut acci
piat vnū de ludis approbatī. Et gloſa
Ray.ſup v̂bo recreatiōis dic argumē
tū ꝙ lud⁹ alee nō ē gnālit̄ ꝓhibit⁹. qa
pōt ludi bono fine.ꝛ iō taxilli ꝛ alee ꝛ
ſcacheria pn̄t fieri bono fine.Sȝ ꝺ hoc
dicet̄ ſup dcō.§.qd de factoribꝰ.Ex p̄
dictis g̊ pȝ quō qs teneat̄ reſtituere q̄
vicit ī ludo. Sȝ qd ſi aliqn̄ vicit ꝛ ali-
qn̄ pdidit.an fiet ꝯpēſatio.Pōt diſtī-
gui vtꝝ fiat lud⁹ cū eadē pſona uel di
uerſa.Si cū eadē.Aut lud⁹ ē mutat⁹.
ut qa p̊m⁹ fuit licit⁹ ꝛ ſcꝺus illicit⁹.et
nō fit ꝯpēſatio.qa ſolutū vni uel etiā
eidē ex dr̄ſa cā non liberat a debito ex
alia cā uɫ cū altero.C.qn̄ ciui.ac.p̄iu.
cri.l.vna.Aut lud⁹ nō eſt mutat⁹.ut
qa vterq̄ȝ erat illicit⁹.ſ.in q̊ vicit ꝛ p-
didit.ꝛ vr̄ ꝙ debeat fieri ꝯpēſatio.Nā
ꝛ ſi ſit dare caſū in q̊ qs n̄ teneat̄ reſti-
tuere illi a q̊ vicit rōne parꝭ cauſe tur-
pitudīs pōt tn̄ reſtituē eidē.ꝛ reſtitu
endo liberat̄.ut nōt̄ ī ſū.con.li° 2°.ti.
8.q.25.ad finē.Et iō pdēdo cū eodē
videt̄ ei reſtituiſſe ꝓ ꝯcurrēti q̄ȝtitate
Si lud⁹ fiat cū diuerſa pſona non fiat
ꝯpēſatio.qa p interitū rei moꝛoſus de
bitoꝛ nō liberat̄.l.ī re furtiua.§.p̊.ff.
ꝺ cō.fur.maxīe qn̄ ipēmet dedit cām
interitui.ff.de v̂bo.obli.l.ſi ex legati
cā.vbi ille tenet̄ qui occidit hominē

quem debebat. B

Luxuria.

Cū luxu-
ria multi
plex ſit.ut dictū eſt ſ.foꝛnica
tio.§.p̊.q̄ eſt g̃ui⁹ pctm̄. Rō ſm Tho.
ſcꝺa ſcꝺe.q.154. Grauiſſimū int̄ oīa
pctā luxurie ē vitiū ꝯtra nām.ſicut ꝛ
Augꝰ.dic in li° ꝺ adulterinis ꝯiugijs.
Et h̄ iō.qa trāſgredit̄ illud qꝺ ſm na
turā determīatū eſt tāq̄ȝ p̄ncipiū circa
vſū venereū.Poſt h̄ ē inceſt⁹ q eſt ꝯ
nālem reuerētiā quā debem⁹ pſonis
ꝯiūctis. Alie aūt ſpēs ſūt ꝯ rectā rōnē
tn̄ ex ſuppoſitiōe nāliū p̄ncipioꝝ. Ma
gis aūt repugnat rōi ꝙ aliqs venereiſ
vtat̄.nō ſolū ꝯ illud qꝺ cōueuit p̄oli
generāde.ſ etiā cū īiuria ꝓximi. ꝛ iō
foꝛnicatio ſimplex mīma ē int̄ ſpēs lu
xurie. Adultīū v̊o graui⁹ ē q̄ȝ ſtupꝛū.
qa maioꝛ īiuria fit ī abuſiōe mulieris
alteri⁹ ptāti ſubiecte q̄ȝtū ad vſū gnā-
tionis q̄ȝ ſubiecte ad ſolā cuſtodiam.
Vtrūq̄ȝ aūt agg̃uat̄ p violētiā.ꝛ ideo
raptus v̊ginis ē g̃uioꝛ q̄ȝ ſimplex ſtu-
pꝛū.ꝛ raptus vxoꝛꝭ q̄ȝ adulteriū.Et ꝺ
tali raptu q̄dā h̄ēs.ī.raptoꝛ 2°.De ſtu
pꝛo v̂o ꝛ adulterio ſ.foꝛnicatio.§.p̊.
ꝛ ſ.adulteriū. Hec etiā oīa agg̃uant̄
ſm rōnē ſacrilegij.qn̄.ſ.pſona deo ſa
crata rapit̄. A .Et h̄ ſacrilegiū g̃ui⁹
ē inceſtu cū ſit ꝯ diuā reuerētiā. B
Itē int̄ pctā ꝯ nām g̃uiſſimū eſt pecca
tū beſtialitatꝭ.ſ.vbi nō ſeruat̄ debita
ſpēs.Poſt h̄ āt ē vitiū ſodomiticū vbi
nō ſeruat̄ debit⁹ ſex⁹.Et de h̄ aliqd.ī.
ſodomia.P⁹ h̄ aūt pctm̄ mollicięi. ex
eo ꝙ n̄ ſuat̄ debit⁹ mod⁹ concubēdi.
Magꝭ aūt ſi nō ſit debitū vas q̄ȝ ſi non
ſit debit⁹ modus.Min⁹ aūt int̄ pctā ꝯ
nām ē pctm̄ mollicięi qꝺ ꝯſiſtit ī ſola
emiſſiōe ſemīs ſine ꝯcubitu ad alterū
Et ꝺ iſta mā ſatꝭ h̄r.32.q.7.adulterij.

An q deflorat v̄ginē ſolutā teneat̄
eā ducē uel maritare? R̄ꝫ. In foro iudi
ciali vr̄ teneri ad alterū p̄dcoꝝ. ex̄ de
adul. c. p̊. Sꝫ ſm glo. h̄ fuit pena āntiq̄.
hodie v̊o ſic punit̄. ꝙ aut ducat eā aut
v̊beratus ⁊ a ſacr̄is exclusus retrudat̄
ad pn̄iam ī mōaſteīo v̄ q̄ n̄ poſſit egre
di. ex̄ de adul. c. 2°. A. Ibi pꝫ ꝙ h̄ pe-
na p̄ṗrie dcā obtinet q̄n ſeductor non
vult ſtupratā ducē. q̊ cāu etiam vr̄ ꝙ
teneat̄ eā dotare. ut eo. ti. c. p̊. Si autē
pat̄ nō vult eā ei dare uł ipa non vult
ɔſentire tenet̄ eā dotare. ut in dcō. c. p̊
q̊d n̄ corrigit̄ ꝗ ī diuerſo caſu loq̄t̄. ut
ex his pꝫ ⁊ ex tex. ⁊ glo. vtriuſq̄ꝫ. c. Et
ſm glo. Ray. ⁊ ī ſū. con. li° 2°. ti. 5. q. 6.
gloſatores p̄dcā intelligūt de raptore
q ſeducit. i. ſeorſū ducit a domo p̄ris ⁊
extrahit v̊ginē p̄ violentiā. Sed certe
etiā ſi nō interueniat violentia tenet̄ ſe-
ductor ad ſatiſfactionē dāni. ut in. c.
ſi. ex̄ de iniur. B. In foro aūt pn̄iali
ſic agēdū ē ſm xꝰ. Si defloravit ipam
volūtariā nō tenet̄. q̄a ille nō ſeduxit
eā. Si aūt īuitā uel ſeductā iniūgēdū
eſt ei ꝙ ſatiſfaciat uł ɔponat cū ea. A.
s. ɔpoſitiōe q̄ p̄cedat a libera ei⁹ volū
tate. Al' abſolut⁹ nō ē tut⁹ in ɔſcīa. ar.
l. i. §. q̄ onerāde. in fi. ff. quaꝝ re. ac. n̄
dat̄. B. Sil'em caſū h̄ēs. ī. m̄rimoniū
4°. §. 2°.

Utꝝ ɔſenſus ī delectatiōeꝫ. s. cogita
tiōis carnal' abſq̄ꝫ h̊ ꝙ ɔſentiat̄ in actū
ſit mōtale. R̄ꝫ. Sic. ut h̄ēs s̄. delectatio

Utꝝ ī tactib⁹ ⁊ oſculis et h⁹mōi ſit
pc̄tm̄ mortale. R̄ꝫ ſm Tho. ſc̄da ſc̄de.
q. 154. Oſculū amplex⁹ uł tactus ſm
ſuā rōnē nō nominat̄ pc̄tm̄ mortale.
q̄a p̄nt abſq̄ꝫ libidīe fieri uel p̄pt̄ ɔſue
tudinē patrie uel p̄pt̄ aliquā nc̄c̄itatē
uel rōnabilē cām. Sed ſi fiāt cū libidi
noſa delectatiōe ſūt mortalia. Nam ⁊
ſol⁹ cōſenſus ī delectatione mortalē ē
mortale. ut ī p̄cedēti. §. dr̄. multo ma
gis p̄greſſus ad actū ē mortale. Addi
pōt ſm Vl. ꝙ etiā aſpect⁹ libidinoſus
mortale ē. Math. 5°. Qui viderit mu-
lierem ⁊c̄.

Magiſter p̊.

ſiue doctor p̊ coīt̄. Que-
libet ecc̄ia cathedralis
debet tenē mḡros libe-
raliū artiū ad min⁹ grāmatice q cleri-
cos ⁊ alios paupes grat̄ inſtruāt. Et
debēt magiſtro aſſignari p̄uētus vni⁹
p̄bēde. Et eodē mō debent facē alie ec
cleſie quaꝝ ſufficiūt facultates. In me
tropolitana ecc̄ia dꝫ vlteri⁹ eē mḡr in
theologia. ⁊ eodē mō recipe p̄uent⁹.
nō tn̄ p̄pt̄ h̄ fiat canonic⁹. A. Sed tā
diu reddit⁹ ipos p̄cipiat q̄diu p̄ſtite-
rit in docendo. Q̄ ſi forte de duob⁹ ec-
cleſia metropol' grauet̄. theologo iux̄
modū p̄dcm̄ ipa p̄uideat. grāmatico
v̊o in alia ecc̄ia ſue ciuitat̄ ſiue dioce-
ſis q̄ ſufficē valeat faciat p̄uideri. ut ī
c. q̄a nōnullis. ex̄ eo. B. 37. diſ. de q-
buſdā. ex̄ eo. p̄ totū. A. Preſertī in c.
p̊. ⁊ ī dcō. c. q̄a nōnullis. Nota etiā ꝙ
a p̄latis ⁊ capitulis ad theologie ſtu-
diū debēt aliq̄ habiles deſtīari q alios
poſtmodū valeāt erudire. q̄b⁹ ſi p̄prij
p̄uent⁹ ecc̄ie nō ſufficiūt. p̄dicti. s. p̄-
lati ⁊ cap̄la neceſſaria mīſtrabūt. Do
cētes v̊o in theologica facultate dū in
ſcolis ſtuduerīt ⁊ ſtudētes ī ipſa inte-
gre p̄ annos quīq̄ꝫ recipiāt de licentia
ſedis ap̄lice p̄uent⁹ p̄bendaꝝ ⁊ bn̄fici-
orū ſuoꝝ. nō obſtāte aliq̄ ɔſuetudine
ɔtraria uel ſtatuto. Hec oīa ex̄ eo. ſup
ſpecula. ut in ſū. con. li° p̊. ti. 3. q. i. B.
Et de hac etiā mā vide. ī. ſcientia. §. p̊
⁊ ſequētib⁹.